

CONTRA

nr 2 1983 årg 9 5:-

**När fogden slår till
Sovjet i Sverige**

**SOLZJENITSYN
OM KINA**

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger per år
ISSN 0347-6472
Contra-Tryck, Stockholm 1983

Ansvarig utgivare

Christer Arkefors
Ställföreträdande ansv utg: Benny Rung

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm.
Telefon 08-39 66 81. Vi har ingen fast telefon-
tid. Månd-fred mellan kl 09.00 och 20.00 är
telefonvarare inkopplad om expeditionen
är obemannad.

Prenumeration

39 kronor per år. Inbetalas på postgiro 85 95
89-4 eller bankgiro 261-2638.

Finland: 32 mark per år. Finländskt postgiro
1125 82-9.

Norge: 39 norska kronor per år. Norskt post-
giro 1 99 82 77.

Danmark: 49 danska kronor per år. Dansk
postgiro 1 69 06 98.

Redaktion

Claes Almgren, Christer Arkefors, Anders
Fjällström, Carl G. Holm, Géza Mólnár och
Benny Rung.

Övriga medarbetare

Bertil Lindblom, Lennart Klereskog, Roger
Söderqvist, Monica Wiegert, Dennis Brinke-
back och Juri Lina.

Utlänkskorrespondenter:

Allan C. Brownfeld, Washington
Harry Jones, London
Robert Champlin, Toronto
Per Danielsen, Oslo

Länskontakter

Stockholm: Rune Andersson 08-758 17 47

Uppsala: Maurizio del Bianco 018-46 16 97

Södermanland: Se Västmanland

Östergötland: Michel Cloarec 0142-508 02

Jönköping: Carl G. Löverbult 0380-159 90

Kronoberg: Se Jönköping

Kalmar: Bertil Lindblom 0480-862 38

Gotland: Alf Norbäck 0498-102 05

Blekinge: Se Kalmar

Kristianstad: Se Malmöhus

Malmöhus: Mats Ingelström 0418-149 95

Halland: Monica Wiegert 0340-204 96

Gävleborg: Robert Ask 031-20 55 19

Älvsborg: Ulf Kihlberg 033-15 81 34

Skaraborg: Frank Wurm 0500-335 44

Värmland: Jan Collander 0560-660 86

Örebro: Karl-Edvard Hellkvist 0581-132 22

Västmanland: Christian Moldén 021-146188

Kopparberg: Se Gävleborg

Gävleborg: Grethe Blomgren 026-27 31 23

Västernorrland: Se Jämtland

Jämtland: Lennart Sundstad 0642-100 49

Västerbotten: Hans G. Olsson 0910-358 12

Norrbottn: Se Västerbotten

Ej signerat material har sammanställts av re-
daktionen. Copyright Stiftelsen Contra. Efter-
tryck endast efter överenskommelse.
Presslagd 1983-02-07

CONTRA-NYTT

Nya böcker

Vi kan denna gång erbjuda två nya böcker. Bägge av stort intresse. *Har freden en chans?* är en bok som mot bakgrund av sovjetiska ubåtskränkningar diskuterar betydelsen av ett starkt försvar. Inläggen kommer från skilda politiska läger. Boken har redigerats av Ulo Ignats. Ett lämpligt motgift mot den s k fredsrörelsen. Boken kostar vid beställning från Contra 59:- (porto tillkommer).

Arnost Kolman var god vän med Lenin och befann sig i politikens centrum under ryska revolutionen. Han var betrodd kommunist och har beklätt många ledande befattningar i Sovjetunionen. Det väckte därför stor uppmärksamhet när han hoppade av till Väst samtidigt som han publicerade ett öppet och kritiskt brev till de sovjetiska ledarna. Arnost Kolman bosatte sig i Sverige, i Stockholms-förorten Täby. Han avled för något år sedan. Under sina sista år förde han långa diskussioner med sin svärson Frantisek Janouch, som flydde från Tjeckoslovakien 1968 och som nu arbetar med utrikespolitiska frågor i Stockholm. Det är Janouch som sammanställt Arnost Kolmans unika inblickar i det tidiga sovjetiska ledarskapet, och hans fortsatta kontakter med de sovjetiska ledarna, ända in på 1970-talet. Boken heter *Den siste mohikanen* och kan beställas från Contra för 69:- plus porto.

Är Du intresserad av video?

Contra överväger f n möjligheten att starta en videoklubb. Genom den skulle det vara möjligt att hyra politiskt intressanta videofilmer. Långfilmer, men också dokumentärprogram. Som exempel på filmer som skulle kunna finnas i sortimentet kan nämnas Costa Gravas *Bekännelsen*, John Waynes *De gröna baskarna*, ett urval av Ronald Reagans filmer, *Specialstyrka S.A.S.*, *Flykt i natten* (om familjen som flydde med ballong från Östtyskland). Det finns dessutom åtskilliga videokassetter från framförallt amerikanska organisationer med liknande åsikter som Contras, exempelvis om marknadsekonomi, militära frågor, kommunismen osv.

Innan något beslut fattas måste vi få veta om det finns tillräckligt stort intresse hos läsarna. Vilken typ av filmer som är intressanta, vad en filmhyra bör få kosta, hur lång tid filmen skall få behållas osv. Vi är tacksamma för alla synpunkter på dessa frågor, samt på frågan om Du kan tänka Dig att hyra filmer på engelska utan svenska texter, eller om alla filmer på främmande språk måste ha svensk text. Hör av Dig till Contra!

Fler regionala ombud

Som framgår av spalten till vänster har antalet regionala ombud ökat till 17. Vi har dock tänkt oss att ha ett ombud i varje län. Det är alltså fritt fram för den som är intresserad och bosatt i Södermanlands, Kronobergs, Blekinge, Kristianstads, Kopparbergs, Västernorrlands eller Norrbottens län att höra av sig. Uppdraget är lätt, men också helt ideellt. Hör av Dig skriftligen eller per telefon till Contras redaktion.

Ny Contra-affisch

Med detta nummer av Contra följer en affisch, som är avsedd för allmänna anslagstavlor och anslagstavlor i skolor, på företag, på föreningar osv. Vi sänder gärna fler affischer kostnadsfritt, om de kommer till vettig användning. Vi är dock tacksamma för alla bidrag till framställningskostnaden, som är cirka 50 öre per affisch.

Vill Du hjälpa till med Contra?

Contra-läsare i Stockholms-området som praktiskt vill hjälpa till med tidskriften, exempelvis plockning, häftning och paketering i samband med utskicken av nya tidningar är välkomna till Contras källarlocal. Allt detta arbete sköts av frivilliga medarbetare, som brukar träffas åtminstone en gång i veckan. Hör av Dig om Du kan hjälpa till.

Sovjet i Sverige

Sovjetiska intressen har ett omfattande nät av kontaktpunkter i Sverige. Utöver de traditionella kontaktpunkterna med svenska kommunister, exempelvis inom Förbundet Sverige-Sovjetunionen, finns också organisationer för de alltfler sovjetiska medborgarna som nu är bosatta i Sverige. Den sovjetiska gruppen har egna butiker i Stockholm och träffas på den ambassaden närstående klubben "Privet". När Contra för en tid sedan i förbigående omnämnde klubben blev både tidskriften och artikelförfattaren utsatta för diverse hotelser.

Den 16 november blev jag hotad av ett par personer från den sovjetiska klubben Privet. De påstod att jag smutskastat deras klubb i pressen (dvs Contra). Varför var kamraterna så nervösa?

Först försökte de klargöra för mig att klubben inte alls är prosovjetisk, utan bara rysk. Privet är inte för Sovjet, sade de. Eftersom jag påstått annat i artiklarna skulle jag nu få betala "skadestånd". Jag redogjorde för hur många bevis jag hade rörande klubbens verksamhet och dess medlemmar.

En timme senare ringde en annan klubbmedlem, som har mycket goda kontakter med sovjetambassaden. Hans första fråga var: "Med vilken rätt skriver ni om oss och blandar er i våra inre angelägenheter?" Jag förklarade, att Sverige är ett fritt land, än så länge. Jag får alltså skriva om vilken offentlig klubb som helst. Jag uttryckte också min förvåning över att en klubb som kallar sig rysk och låtsas inte vara prosovjetisk firar oktoberkuppen, när de kommunistiska terroristerna under Lenins ledning störtade den demokratiska regeringen.* Privet firar dessutom även andra sovjetiska högtider.

Mannen frågade då varför jag är emot Sovjet. Jag svarade att jag inte tycker om regimer som vill förslava allt fler nationer. Han hotade mig då med att om jag skrev en sovjetkritisk artikel till skulle det gå illa för mig. Sådana som jag borde likvideras här i Sverige.

Jag lovade att än grundligare avslöja den sovjetiska undergrävande verksamheten. "Det skall ni få ångra" hotade min samtalspartner.

Inte första hotelserna

Det är inte första gången klubbens medlemmar hotar journalister. För några år sedan skrev Alex Milits i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning en artikel med rubriken *Skall svenska staten bekosta KGB:s verksamhet i Sverige?* Det ledde till hotelser om åtal. Den ryska tidningen Russkaja Mysl i Paris

* 1 mars 1917 störtades tsarregimen i Ryssland. En demokratisk regering tillträdde, så småningom under ledning av Alexander Kerenskij. Denna regering utlyste fria val till december 1917. Innan valet hann genomföras genomfördes Lenins statskupp i november 1917. Den störade Rysslands hittills enda demokratiskt orienterade regering.

publicerade den 31 maj 1979 en liknande artikel. Klubbens medlemmar satte genast igång att leta efter artikelförfattaren — Sergej Renin. Eventuella skribenter varnades med grym hämnd om de skrev om klubbens verksamhet.

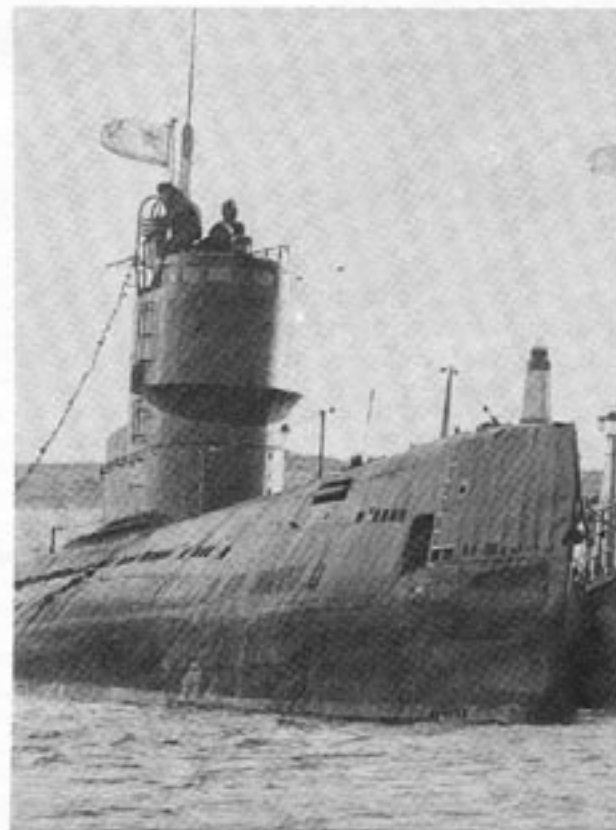
Alltsammans började 1976, när KGB-officeren Vjatjeslav Beloglazov (då vicekonsul i Stockholm) gav en kvinnlig agent, Ludmila K i uppdrag att öppna ett ryskt kafé som skulle tillhöra en undergrävande organisation med namnet *Fosterlandet*. Förutom rysar värvas aningslösa svenskar dit. Kvinnan var som agent direkt underställd spionageavdelningen i Leningrad. Hon misslyckades. Den ny vicekonsuln Eldar Faizulin började pressa på (han var KGB-major). KGB

var missnöjd över att kvinnan inte lyckades i sitt arbete. I juni 1978 åkte hon till Leningrad, där hon kom i konflikt med en KGB-överste.

Aterkommen till Sverige flydde hon med sin son till Syd-Frankrike. Där mördades hennes son av en fransk KGB-agent i juli 1978. Själv skall hon sedan ha begått självmord — omständigheterna kring detta är dock mycket mystiska.

I februari/mars 1979 grundade tre sovjetiska medborgare den ryska klubben Privet. Arbetet koordineras från sovjetkonsulatet. I den sovjetryska propagandatidningen *Golos Rodiny*, som utges av KGB, har klubben lovordats i två artiklar under 1982.

Den 7 november högtidlighöll klubben oktoberkuppens 65-årsdag. Man hade bjudit skådespelaren Alexander från Moskva och

Den sovjetiska närvaron i Sverige gör sig gällande på många sätt. Bl a genom alltfler sovjetiska medborgare bosatta i Sverige, många av dem medlemmar i klubben Privet.

han sjöng nostalgiska och patriotiska sånger. På festen deltog 70 personer. Av dem kom ett tjugotal från sovjetiska ambassaden under ledning av vicekonsuln Alexej Drobusjevski, enligt uppgift major i KGB. Han skall ha inbjudits som hedersgäst av klubbledningen. Han prisade klubbens medlemmar för att de inte deltog i den samtidigt pågående demonstrationen mot sovjetimperialismen utanför ambassaden.

Kommunala bidrag

Enligt styrelsen har klubben f n 168 sovjetiska medlemmar. Till detta kommer personer med andra medborgarskap. 1982 fick klubben 36.000 kr i hyresbidrag från Stockholms stads invandrarnämnd. Därtill kommer andra bidrag. Vid värvning av

(Forts på sid 9)

Till det Fria Kina

En beskrivning av de ryska och kinesiska folkens gemensamma intressen:
att störta den kommunistiska regimen.

I slutet av förra året mottog Nobelpristagaren Alexander Solzjenitsyn en utmärkelse, ett frihetspris, i Taipeh på Taiwan. I ett av sina fåtaliga offentliga framträdanden lovordar Solzjenitsyn Republiken Kinas ekonomiska och sociala framsteg, samtidigt som han kritiserar Västerlandets svaghet och eftergivenhet inför kommunistkinesiska påtryckningar. De kinesiska och ryska folken är eniga och har bägge anträtt vägen till att bli av med sina kommunistiska förtryckare menar Solzjenitsyn.

Under trettio år har Taiwan, enligt min mening, på grund av sitt speciella öde dragit till sig många människors uppmärksamhet runt om i världen. Jag själv kände så redan för länge sedan. Sextio nationer har redan fallit under kommunismens ok. Knappt någon av dem har haft lyckan att få behålla ens en liten plätt av sitt oberoende nationella territorium, där dess auktoritet som stat kunnat fortleva trots sammanbrottet och gett en jämförelse mellan för världen mellan sig och den kommunistiska oordningen. I Ryssland skulle en sådan yta ha kunnat vara Wrangels Krim. Men i avsaknad av allt yttre stöd och övergivet av sina trolösa tidigare allierade krossades man snart av kommunisterna. Men i Kina blev, tack vare det breda Sundet, en skärva av den gamla staten Republiken Kina på Taiwan kvar, den har under ett tredjedels sekel visat världen vilken hög nivå på utvecklingen som skulle ha kunnat uppnås om inte Kina fallit under kommunismens ok. Idag skiljer sig Republiken Kina på Taiwan vad gäller utveckling, industriella prestationer och befolkningens välbefinnande och visar därigenom hur förnuftigt en nations krafter kan styras om de inte hamnar i nedbrytande händer.

Förräderiet mot det Fria Kina

Det kan tyckas som om vår världs befolkning klart skulle uppfatta en sådan lärörlik jämförelse och skulle få sina ögon öppnade av att se jämförelsen mellan hur ett folk som undflyr kommunismen blomstrar medan de som faller offer för kommunismens läror förgås i miljoner. Berättelsen om kommunismens förödelse i Sovjetunionen, Polen och

Kambodja är nu känd av alla. Berättelsen om de miljoner som förgjorts i Kina, Vietnam eller Nordkorea återstår ännu att avslöja i detalj, men många tecken tillåter oss att redan nu bedöma händelserna i stort.

Men NEJ! Det är det Fria Kina som fått utstå och lida de största oförrätter och skamliga uttityder från andra länder. Förenta Nationerna, för länge sedan nedvärderat till en ansvarslös obetydlighet, vanträdde sig själv genom att utesluta de 17 miljonerna från Fria Kina. Majoriteten av länderna på vår jord begick förräderiet att utesluta ert land från FN, vars delegater lade en förolämpning till skadan genom att vissla, skratta och skrika. Majoriteten av länderna i Tredje Världen bar sig åt som galningar som inget vet. De prisger friheten och väntar själva på sparken från stöveln.

I århundraden har Västerlandet väl känt frihetens pris. Men allteftersom åren gått och välbefinnande uppnåtts, är det allt mindre berett att betala för friheten. Västerlandets folk uppskattar sitt samhällsskick men är allt mindre benägna att försvara det med sina egna liv. Från årtionde till årtionde har Västerlandet blivit alltmer senilt och oförmöget att försvara sig självt. Förräderiet gentemot det ena landet efter det andra hade börjat redan före Andra världskriget. Efter det fanns inga skrupler inför att överge hela Östeuropa bara för Västs eget välbefinnandes skull. Hur enkelt var det inte att förråda Mikolajczyks regering; hur lätt var det inte att dra tillbaka stödet till den allierade Chiang Kai-shek. Och snart skall vi få bevittna hur ett land kommer att förråda ett annat bara för att själv få överleva en kort stund längre. Skulle det förvåna att majoriteten av de räddhågade västerländska länderna i om är rädda för att sälja vapen till er av fruktan för att irritera Peking. Det är vad deras vilja och intresse att slå vakt om friheten är värda. Samtidigt borde Europa bättre förstå er situation, men är så fegt att det inte förmår att inse att Republiken Kina och andra länder i Asien själva är hotade. För kort tid sedan förklarade Japans förre premiärminister att vapen till Fria Kina skulle destabilisera Fjärran Östern! Vad mer behöver sägas?

Dålig och god kommunism?

De är alla upptagna med att skydda sig själva och leta efter en ersättare. Därför uppstod den tilltalande myten att det finns

"dålig" och "god" kommunism. Och ur en sådan myt växte föreställningen att Kommunist-Kina är en godhjärtad fredsmäklare! Men skulle det förvåna — när det i Sydkorea, som själv överlevde ett kommunistiskt angrepp, finns en myt att Sovjetunionen i själva verket inte är direkt fiendtligt inställt, inte så mycket av fiende, inte som Nordkorea. Sydkoreanerna har också gjort sitt yttersta för att smickra Peking. Nu tvekar de om de skall överlämna ett flygplan vars pilot hoppat av från Röda Kina, till Fria Kina.

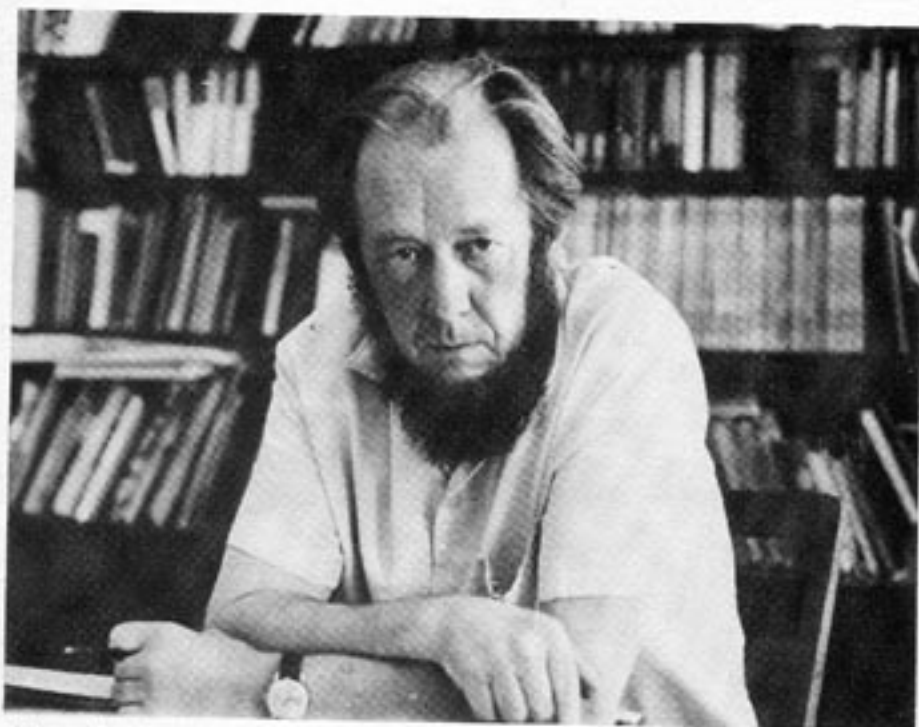
Nej det är inte av kortsynthet, inte av dumbet som man tror på sådana myter, utan av förtvivlan, av brist på förtrostan.

Taiwan och USA

Förenta Staterna har speciella relationer med er. Intill denna dag erbjuder Förenta Staterna den enda utomstående garantin som avhåller kommunisterna från att angripa er ö. Men hur svårt blir det inte för Förenta Staterna att förbli Taiwan troget, hur mycket har inte redan gått förlorat på vägen! Amerikanerna har också gett efter för den allmänna världsutvecklingen och lämnat Republiken Kina åt dess egna plågor, övergett den åt sitt eget öde. Amerika beslöt att bryta sina diplomatiska förbindelser med Republiken Kina. Varför? På grund av vilket kinesiskt missgrepp? Bara för att följa en flyktig västerländsk dröm om att vinna en allierad i Kommunist-Kina. Amerika har begränsat sina förbindelser med er, skurit ner sitt militära stöd och nekar er mycket av vad ni behöver.

Vilka påtryckningar har inte utövats mot amerikanska presidenter för att genomdriva ett övergivande av Taiwan! Alla kunde inte bära påfrestningarna. Vi har den tidigare presidenten som just kommit tillbaka från ett besök i Kina där han smickrade sina värddar genom att säga att "ett starkt Kommunist-Kina är en garanti för freden" och att Amerika verkar vara intresserat av ett starkt Röda Kina. Sådana människor har tidigare styrt Förenta Staterna och det finns inga garantier för att inte ytterligare en sådan person skall kunna bli president Reagan efterträdare.

Förenta Staterna är i hög grad splittrat. Det finns många strömningar, och bland dem är kapitulationens tidvattenvåg mycket kraftig. Utomordentligt mäktiga grupper lutar åt förräderi mot ett fritt land till förmån för

Alexander Solzjenitsyn ser en mäktig allians mellan de kinesiska och ryska folken — bägge strävar efter att bli av med den kommunistiska förtryckarregim som styr landet.

vänskap med ett totalitärt land. De tar gärna fasta på de falska erbjudandena från Kommunist-Kina om en "fredlig återförening". Många amerikanska journalister ropar att Peking nu är "kedjat av löften" att genomföra återföreningen fredligt. De ville glömma, och glömmar därför framgångsrikt, hur många gånger kommunisterna redan har bluffat. Erfarenheterna av "regeringar i samförstånd med kommunisterna" i efterkrigstidens Östeuropa har inte lärt dem läxan. Detta hopplösa experiment genomförs nu i Kambodja. På samma sätt var, enligt Kissingers överenskommelse, Nordvietnam "bundet att ingå vapenvila" — till dess man fastställt dagen för erövrandet av Sydvietnam. Och ledande amerikanska journalister nådde sådana toppar av dumhet att de skrev att Förenta Staterna inte begär misstag. Om Röda Kina "bryter sina löften" och erövrade Taiwan med våld — då — och först då — skulle amerikanerna vara fria från förpliktelser och åter kunna börja leverera vapen... till vem skulle det då ske?...

Ja, sådant svammel dyker upp på ledande amerikanska tidningars sidor, och de förstår inte vad de gör!

Och på det sättet försöker inflytelserika kretsar i Förenta Staterna att tvinga Taiwan att acceptera förhandlingar om kapitulation, att frivilligt ge upp sin frihet och sin styrka.

Kina och Sovjet har samma rötter

Vad vill då Kommunist-Kina ha av er? Förvisso är man ivriga att ta över er blomstrande ekonomi, att plundra och sluka den. Efter allt vad som skett under 1900-talet kan bara kortsynta och godtrogna lita på Pekings löften att man helt kommer att bevara ert ekonomiska och sociala system, och t o m era väpnade styrkor liksom en del

bitar av friheten. Men huvudfrågan är inte att ta bort ert välstånd, att stjälla frukterna av ert hårda arbete. Huvudfrågan är att det kommunistiska systemet inte tolererar någon avvikelse i någonting någonsans. Inte ens er ös välstånd är viktigt. Vad som betyder något är avvikelser från deras system. Kommunist-Kina hatar er för er ekonomiska och sociala överlägsenhet. För dem är det inte tillåtet att andra kineser skall veta att det kan finnas ett bättre liv utan kommunism. Den kommunistiska ideologin tolererar inte några små öar av frihet. Och med all sin makt vill kommunisterna så skära av t o m försäljningen av defensiva vapen till er, att försöka försvaga er försvarsstyrka, att störa maktbalansen i Sundet — och på det sättet få dagen för intrånget på er ö att närma sig.

För att främja likgiltigheten i Förenta Staterna spelar Röda Kina spekulativt med förhandlingar mellan Peking och Moskva rörande ett kinesisk-sovjetiskt närmande. Ett sådant närmande är inte en mytbildning. Det är ett mycket realistiskt perspektiv. Bägge regeringarna har gemensamma rötter, ett förhållande som de flesta verkar ha glömt. Sovjetagenten Grusenberg, alias "Borodin" förberedde redan 1923 en kommunistisk kupp, och det var han som befordrade Mao Tse-tung och Chou En-lai till de högsta positionerna inom partiet.

Välståndet är en risk!

Allt vad jag säger här inses väl av många, om ännu inte av alla, på grund av den dödsfara som ni befinner er i. Hotet förstås bättre här än i Sydkorea, där de unga generationerna, studenterna, helt glömt den korta skräcken när kommunisterna inkräktade, detta så att den nuvarande friheten inte verkar vara tillräcklig för dem. Men de kommer att komma ihåg och värdesätta sin nuvarande

"ofrihet" när de efter ordern "händerna på ryggen" drivs in i koncentrationslägren av beväpnade vakter.

Det förefaller i Väst vara mondanter att begära av alla som står i frontlinjen, under kulspruteelden, den mest vidsträckt demokrati, och inte bara en rak utan en absolut demokrati, på gränsen till total obeslutsamhet, på gränsen till förräderi, på gränsen till rätten att förgöra den egna staten och det egna landet — en sådan frihet som Väst tolererar. Detta är priset som Västerlandet kräver av varje plägat land, inklusive ert. Men det förefaller som att på er ö är de logiska gränserna kända och ni kommer att hålla ut i er kamp.

Det finns en annan fara som närmar sig er. Er ekonomiska framgång, er levnadsstandard och ert välstånd är tveeggat till sin natur. De är de ljusa förhoppningarna för det kinesiska folket. Men de kan också bli er svaghet. Alla välmående folk verkar förkora insikten om faran, de tillvänjer sig dagens goda levnadsbetingelser och går i konsekvens härmed miste om sin vilja till motstånd. Jag hoppas att och vädjar till er att ni skall undvika en sådan försvagning. Tillåt inte ungdomen i ert land att bli mjuk och bekymmerslös, att bli slavar under det materiella, tills de till slut föredrar fångenskap och slaveri före kampen för friheten. Att ni under trettio år levit i fred innebär inte att ni inte kommer att angripas under de kommande tre åren. Ni är inte en vacker och bekymmersfri ö; ni är en armé, ständigt hotad av krigets plåga.

Kineser och judar

Ni är arton miljoner, ungefär så många som det finns judar i världen och ert problem är av samma storlek. Men det judiska problemet tilldrar sig alla staters uppmärksamhet och har blivit en av de centrala problemställningarna i vår tid. Om jag jämför detta med er unika situation förstår jag inte varför Taiwans öde inte skulle väcka samma uppmärksamhet i världen.

Men i dagens värld är den svages förräderi herre, och det är bara på er egen styrka ni kan lita fullt ut. Men det finns också ett stort och större hopp: folken i de förslavade nationerna som inte för evigt kommer att uthärda sina plågor, utan kommer att resa sig i ett plågsamt ögonblick — plågsamt för deras kommunistiska härskare.

I era böcker skriver ni att er ö är en "fästning för nationell återhämtning". Låt det bli så! Inte bara försvar, inte bara skydd för er själva, bör vara ert mål — utan hjälp till, befrielse för era landsmän som lider på fastlandet. Och först av allt fria och djärva radiosändningar.

Det kan tyckas att ni, eftersom ingen kommer till ert försvar, saknar fasta och pålitliga allierade, även om de kanske dyker upp i förgörelsens stund. Men ni har den starkaste allierade i hela världen: en miljard kineser. Deras sympati är ert moraliska och andliga stöd. Bara för några dagar sedan fick ni en uppmuntrande signal från era landsmän genom en flygvapenpilots

(Forts på sid 7)

Han låg 4 år i Röda armén

Vladimir Rybakov är född i Frankrike, men har bott över sjutton år i Ryssland. Han är med i redaktionen för den ledande ryska exiltidningen *Russkaja Myslj*, som utges i Paris. I slutet av förra året besökte han Sverige på inbjudan av "Gröna Lampan". Han berättade bland annat om sin tid i sovjetiska armén, vid rysk-kinesiska gränsen.

Vladimir Rybakov är född 1947, son till en polsk far och rysk mor. Fram till 1955 bodde han i Frankrike, men föräldrarna, som var övertygade kommunister, flyttade med sina tre söner till Ryssland 1955. Vladimirs far blev dock snabbt botad från sin kommunistiska övertygelse. Redan efter en månad var han beredd att åka tillbaka till Frankrike, men det tog ett år att ordna tillstånd. Vladimir, hans mor och hans två bröder blev dock kvar i Sovjet. Och Vladimir gick i sovjetisk skola. Så småningom hamnade han vid universitetet i Tjernovitsy i Ukraina, alldeles vid den rumänska gränsen. Där studerade han historia i nästan tre år. Han avstängdes sedan från fortsatta studier, på grund av att han gett uttryck för avvikande åsikter. Relegeringen ledde till en omedelbar inkallelse till armén. Han tjänstgjorde i nära fyra år i Röda armén, en del av tiden vid den sovjetisk-kinesiska gränsen. Under tiden i armén hade modern också återvänt till Frankrike med de två bröderna. Vladimir kunde dock inte återvända tillsammans med dem eftersom han tjänstgjorde i armén. Inte heller sedan han lämnat armén 1969 var det möjligt att resa till Frankrike. Först 1972 fick han tillstånd att resa dit. Under tiden mellan 1969 och 1972 försörjde han sig bl a som stuveriarbetare.

Vladimir Rybakov har publicerat två böcker i Väst, den första "Bördan", som finns på ryska och franska, berättar om hans tid i armén och den andra boken "Brännmärkt" tar upp den sovjetiska uppfostrans konsekvenser. En tredje bok är på gång.

Vladimir Rybakov, journalist med fyra år i Röda armén

I Röda armén

När Vladimir Rybakov inkallades till militärtjänst 1969 placerades han på ett godståg i Kiev. Ingen visste vart tåget skulle. Vladimir satt under 36 dagar instängd i en godsvagn — med ett enda undantag, då ungefär halva resan gått fick de blivande soldaterna gå av och bada bastu. Successivt lämnade den ene efter den andre godsvagnen, en väsentlig princip för sovjetisk militärtjänst är att personer från samma ort inte i större antal skall placeras på samma förband. En annan princip är att ingen i de icke-ryska republikerna i Sovjet gör sin värnplik i den egna republiken.

Vladimir Rybakov hamnade så småningom på ön Sachalin, 800 mil från Tjernovitsy!

Senare hamnade han vid den rysk-kinesiska gränsen, och var själv med under två gräns-intermezzon med kineserna. Rekryten utsätts från första början för en behandling som bryter ner hans människovärdighet. Redan vid framkomsten efter inryckningsresan "befrias" de nyinryckta från sina tillhörigheter av de äldre kamraterna. Vid nästa inryckningsomgång var de äldre rekryterna beredda att utsätta de nyanlända för samma behandling.

Rybakov ville inte underkasta sig den hårda disciplinen och placerades därför på ett tidigt skede i en grop med latrin som gick över midjan. Där fick han tillbringa fyra dygn. På ett år förvandlades han från en akademiskt skolad politiskt medveten oppositionell till en tanklös robot, som utförde varje order utan att tänka efter.

Där ligger en av Sovjet-arméns starka sidor. De sovjetiska soldaterna är beredda att lyda vilka order som helst.

Vid ett tillfälle kunde man konstatera hur en hund som användes vid en jakt försetts med dolda mikrofoner i pälsen. Det sades inte mycket under den jaktturen mellan de närvarande officerarna. Ingen vågade ta bort mikrofonerna från hunden.

Men den sovjetiska armén har många svaga punkter. Vladimir Rybakov anses numer vara expert på den sovjetiska krigsmakten, en ställning som bara till en liten del bygger på hans egna erfarenheter.

Det sägs visserligen ofta att det militära systemet är det enda som fungerar någorlunda effektivt i Sovjetunionen. Men det är en sanning med modifiering. En stor del av utrustningen tillverkas vid "civila" fabriker, och där är kvaliteten lika urusel som på alla

sovjetiska varor. I det sovjetiska ekonomiska systemet ligger också den utbredda korrup­tionen. Militära persedlar försvinner ut på den svarta marknaden. Soldaterna får dålig mat, det händer dessutom att officerarna säljer en del av regementets matranson på den svarta marknaden — till lokalbefolkningen som lider av livsmedelsbrist. Huvudingredienserna i maten är gröt och soppa. Bara till de stora helgdagarna (1 maj och 7 november) vankas det köttfärsrätter.

Lönen är dessutom uruselt — 3 rubel och 80 kopek i månaden (cirka 30 kronor)! På dessa pengar skall soldaterna dessutom hålla sig med sådant som tandkräm och cigaretter.

— Svagheter i den sovjetiska vapenmaterielens visas om inte annat av striderna i Libanon under hösten, menar Rybakov. De israeliska styrkorna kunde exempelvis helt slå ut syriska luftvärnsenheter och flygstyrkor, utan några egna nämnvärda förluster.

Armén är inte den viktiga maktfaktor som det ibland görs gällande i Väst menar Rybakov. KGB och Kommunistpartiet är maktcentra av helt andra dimensioner. De adjutanter som alla officerare över överstes rang förses med kommer inte från armén, utan från säkerhetstjänsten KGB.

Gränsintermezzon

— Jag glömmer aldrig den tid då jag placerades i ett regemente vid kinesiska gränsen. Genom förnedring och tvångsmetoder jag inte kunde drömma om, tvingades jag och andra till total underkastelse. Vi genomgick någon form av personlighetsförändring. Jag blev en mönstersoldat beredd att göra vad som helst" berättar Rybakov. Vid ett tillfälle fick man order om att skjuta mot kinesiska gränssoldater. Många av dessa var bara barn i 14-15-årsåldern. De hade dålig beväpning, med vapen från tiden kring sekelskiftet, och drog fram i dalgångarna. Ryssarna besköt kineserna från bergshöjderna med moderna vapen. Det var rena slakten. Till saken hör att inte ens officerarna visste var gränslinjen låg.

Men det var inte bara de militära erfarenheterna som satte spår från den rysk-kinesiska gränsen. Vid ett tillfälle kom fullständigt utmätade flyktingar från det kommunistiska Kina. Ryssarna gjorde klart för dem att de skulle placeras i läger om de gick över gränsen. Sedan de förhört sig för om förhållandena i de sovjetiska fånglägren var det en lätt sak för dem att välja dem framför ett liv i "frihet" i Kina.

Afghanistan

Vladimir Rybakov har noga följt utvecklingen i Afghanistan. De sovjetiska soldaterna där befinner sig i en svår situation. Förhållandena är hårda. Den islamiska miljön sätter stopp för sprit, nöjen och kvinnor. Desertering bakåt leder till fångläger eller arkebusering. Men att ge sig till fienden är lika illa. Guerillan har inga resurser att ta hand om krigsfångar.

Frånsett en handfull fångar (som nu internerats i Schweiz) skjuter guerillan sina fångar. Det enda alternativet de sovjetiska soldaterna har är därför att kämpa vidare. Skulle Väst satsa på att ta hand om fångarna och se till att guerillan behandlar dem på ett rimligt sätt skulle kanske 30% av de sovjetiska soldaterna hoppa av. Hela den sovjetiska insatsen skulle då bryta samman.

I avsaknad av andra vägar att fly undan hänger sig de sovjetiska soldaterna åt den lättåtkomliga *anasyr*, hasch, hampa och annan narkotika.

Soltjenitsyn

(Forts från sid 5)

avhopp. Jag tänker ofta på de ännu anonyma fångarna i Kinas Gulag, vars sanna berättelse kanske inte kommer att berättas förrän under nästa sekel.

De förtryckta folken, inklusive Sovjetunionens, kan inte lita till yttre hjälp utan bara till sin egen styrka. I bästa fall skulle hela världen se med likgiltighet, men möjligen med ett stort mått av lättnad, om de galna härskarna i Kina och Sovjet skulle utlösa krig mot varandra. Jag hoppas att det inte skall inträffa. Men låt oss under alla omständigheter här och nu vittna om den ömsesidiga vänskap och det förtroende som råder mellan de kinesiska och ryska folken, om avsaknaden av motsättningar mellan dem, och låt oss därutöver hoppas på en förening mellan

våra sedan så länge plågade landsmän mot bägge de kommunistiska regeringarna. Vad som än må hända mellan dessa självupptagna anti-nationella regeringar, så låt oss bevara en ömsesidig förståelse, en ömsesidig tillit och vänskap; låt dem inte förblinda våra ögon och döva våra öron genom fruktöst nationellt hat.

Vi vet inte hur länge den kommunistiska sjukdomen kommer att beröra vår värld. Vem skulle för etthundratrettiofem år sedan ha sagt till ledarna för de då mäktiga imperierna att den lilla gruppen utopister — kommunisterna som då organiserade sig i Europa — skulle erövra imperierna med järn och blod och tvinga deras makt och stolthet på knä? De skulle inte ens ha smålett åt en sådan profetia. En sådan styrka kunde då inte ses någonstans. Kommunismens styrka byggde på deras hängivenhet och deras grymhet; Västerlandets svaghet byggde på avsaknaden av kampvilja.

Vi vet inte vilka nyckfulla kurvor människans historia kommer att följa. Jag har redan uttryckt en förmodan att världskommunismen kommer att överleva både de sovjetiska och kinesiska kommunistregimerna och spridas till andra länder, där många fortfarande vill uppleva kommunismen. Men i våra två länder skall ett nationellt sunt förnuft till slut segra!

Under alla omständigheter har bägge våra folk lidit alltför mycket, förlorat alltför mycket! De rör sig redan längs vägen till befrielse och återhämtning!

Alexander Soltjenitsyn
Copyright: Alexander Soltjenitsyn/Contra

Video-film

Om Du är intresserad av att hyra politiskt inriktad videofilm vill vi att Du deltar i nedanstående "marknadsundersökning", genom att skicka in kupongen till Contra. Box 6082, 102 32 Stockholm.

Ja, jag är intresserad av att kunna hyra politiskt inriktade videofilmer från Contra.

Jag skulle föreslå följande hyrestid:

Jag skulle kunna hyra engelskspråkiga filmer utan svenska text Ja Nej

Jag är intresserad av följande typ av filmer:

Det här frågeformuläret är enbart en marknadsundersökning, och den som fyller i det åtar sig därför inga förpliktelser. Om Du är intresserad av att vi kontaktar Dig om planerna förverkligas bör Du emellertid fylla i namn och adress nedan:

Namn

Adress

Ortsadress

Telefon

När fogden slår till

Hårdare tag mot skattefuskare. Mer makt åt fogdarna och polisen. Det är några av de fältrop som skallat från den nya regeringen. Vi återger här nedan hur det går till i Sverige idag, innan fogdarna och polisen fått den ökade makten, innan de hårda tagen mot skattefuskar kommit igång. Ett exempel av många som finns redan idag. Trots allt inte något som vi idag stöter på dagligdags, även om fallet på intet sätt är unikt. Med de nya planerade reglerna kommer dock fallet Halvar Alvgard säkert att bli en vardagsföreteelse.

Halvar Alvgard var bilhandlare i Vimmerby. Han var ortens Peugeot-försäljare. Han är gift, har vuxna barn. Han är helnykterist, medlem i pingstförsamlingen. Aldrig straffad. Verksam inom bilbranschen sedan 1945.

Tidigt på morgonen den 2 mars 1981 hämtades Halvar Alvgard till förhör på polisstationen i Vimmerby. Länsåklagare Jan Lindegård, polismästare Conny Åkerström och flera utredare samlas runt Alvgard. Han meddelas att han är misstänkt för skattebrott, vilket han omgående förnekar. Man kräver honom på nycklarna till alla fem bankfacken. Alvgard kan inte lämna dem, eftersom han inte har ett enda bankfack. Han förhörs hela dagen, och när kvällen kommer får han stanna kvar hos polisen över natten, han är anhållen.

Samtidigt som Halvar Alvgard satt i polisförhör gjordes husrannsakan i hans bostad, i hans sommarstuga och på bilfirmans lokaler. De som gör husrannsakan hittar inget komprometterande, men hyllor, lådor och skåp töms på korrespondens, verifikationer, fakturakopior och annat bokföringsmaterial. Allt detta förs till Kalmar.

I upp till fem dygn får en person sitta anhållen utan att domstol skall pröva om det finns skäl för häktning. Alvgard anhålls den 2 mars. Efter tre nätter hos polisen släpps han fri den 5 mars.

I juni grips Alvgard igen. Han anhålls och placeras hos polisen över natten.

Lösa anklagelser

Två utredare på länsstyrelsens revisionsenhet, Leif Bermå och Bertil Jonsson, har i

juni kommit fram till att Halvar Alvgard under åren 1977 - 1979 undanhållit totalt 675.263 kronor från inkomst- och mervärdeskatt. Underlaget för påståendet är en beräkning av vad Alvgard "borde" ha kunnat dra in till företaget, jämfört med vad som redovisats. Utredningsmännen har inte kunnat peka på en enda oegentligt bokförd transaktion. Till saken hör att Peugeot har sålt mycket dåligt i Sverige under senare år. Marknadsandelen har gått ner från nära 5% till omkring 1%.

Den 26 juni 1981 beslutar länsrätten i Kalmar om "betalningssäkring" på 686.098 kronor. Alvgard tillfrågas inte. Han får inte yttra sig inför domstolen. Han får inte ens veta att domstolen har hans ärende uppe till behandling förrän beslut är fattat. "Betalningssäkring" innebär att skattemyndigheterna temporärt lägger beslag på tillgångar för att hindra att ägaren gör sig av med dem. Syftet är att se till att det finns resurser att betala vad som kan komma att utdömas i en senare rättegång.

Hemlig rättegång

Den 30 juni får Alvgard veta att länsrätten haft hans ärende uppe till behandling. Han får veta det genom att kronofogden kommer på besök och meddelar att tre fastigheter som Alvgard äger inte får säljas (eller belånas ytterligare).

Under sommaren tar skattmännen och fogden sedan igen sig. Den 14 september börjar det på nytt. Plastsäckar och lådor bärs in på bilfirmans kontor. Det välordnade och sorterade bokföringsmaterial som beslagtogs den 2 mars återlämnas i säckarna — knappast i ordnat skick.

Alvgard anlitar under hösten 1981 ett revisionsbolag i Oskarshamn, som gör en utredning. Utredarna på länsstyrelsen backar efter den utredningen. Det är inte längre fråga om 675.263 kronor som undanhållits, utan bara 295.277. "Betalningssäkringen" minskas från 686.098 till 343.036 kronor. Fastigheterna får fortfarande inte säljas eller belånas.

Den 28 juni 1982 beslutas att helt häva betalningssäkringen — det finns inte längre några misstankar kvar. Spärren för fastigheterna ligger dock kvar till september. Först den 18 oktober 1982 kommer det slutgiltiga beslutet. Åklagaren finner att det inte längre finns några misstankar mot Alvgard.

Läckor i pressen

Där kunde historien ha slutat. Men det gör den inte. För det har skett något annat parallellt med de juridiska turerna. Omfattande skrivelser i pressen. Redan dagen

efter anhållandet den 2 mars 1981 innehåller lokaltidningen, Vimmerby Tidning, en notis. Länsåklagare Jan Lindegård uttalar sig. Dagen därpå återkommer tidningen med nya uppgifter. För den initierade lokalbefolkningen är det möjligt att med hjälp av tidningens uppgifter gissa sig till vem det rör sig om.

Ovriga tidningar i trakten följer efter, liksom lokalradion. Västerviks-Demokraten har som rubrik ett uttalande av länsåklagaren: "Det är det största fall vi haft hittills."

Några egentliga motiv för misstankarna har inte framkommit. De är egentligen än märkligare än vad det kan verka av beskrivningen ovan. Alvgards Bil AB hade nämligen, på grund av den dåliga marknaden för Peugeot-bilar, gått med förlust i flera år. Alvgard hade själv fått skjuta till medel till bolaget. Han hade alltså utan att behöva betala ett öre i skatt kunnat redovisa betydligt högre intäkter (eftersom det var ett aktiebolag var förlusten inte avdragsgill, upp till nollresultat hade företaget kunnat redovisera mer utan att behöva betala skatt).

Rörelsen krossad

När länsstyrelsen tog hand om bokföringsmaterialet tog man också med sig alla registreringshandlingar. Under sex och en halv månad stod tretton bilar i företagets lager, bilar som varken kunde säljas eller köras. Dessa bilar står fortfarande kvar i företagets lager. Halvar Alvgard, som är 63 år, har inte förmått återuppta rörelsen. Han har fått ta av sina personliga tillgångar för att kunna betala aktiebolagets skulder och omkostnader. Sammanlagt har han fått tillskjuta 300.000 kronor till bolaget sedan polisen slog till.

Halvar Alvgard har av staten begärt ekonomisk gottgörelse för vad han utsatts för. Det helt unika har inträffat att tingsrätten fastställt att staten skall betala räkningen för de utredningar som Alvgard låtit göra för att försvara sig. Det rör sig om cirka 56.000 kronor. De sammanlagda ekonomiska förlusterna för Halvar Alvgard uppgår till flera hundra tusen kronor. Och till detta kommer nätterna i polisarresten, de omfattande skrivelserna i lokalpressen och den psykiska pressen. För detta är dock staten inte beredd att betala ett öre.

Stämmer staten

Halvar Alvgard planerar att genom sin advokat, Karl Olof Wirell i Kalmar, stämma staten (justitiekanslern) på sammanlagt något i storleksordningen en miljon kronor.

I ett samhälle med ett uns av rättstrygghet för medborgarna borde det vara en självklarhet att han skulle få full ekonomisk

HÄR ÄR SKATTEINDRIVARENS KONTOR -- FÖRR GJORDES ALLT FÖR HAND --

MEN NU SKÖTS DET MESTA MASKINELLT!

gottgörelse, plus ersättning för psykiskt lidande. Jurister Contra talat med säger emellertid att Alvgårds möjligheter att få ersättning är minimala. De är t o m överraskade över att tingsrätten fastställt att staten skall betala Alvgårds utredningskostnader. Det är en "unik välvilja" från statens sida.

Jan Guillou skrev för en tid sedan om polisens metoder för att komma åt den s k ekonomiska brottsligheten i Stockholm. Saknas bevis som är hållbara för ingripanden eller åtal släpper man ut uppgifter i pressen. Kvällstidningarna får skandalisera de "miss-tänkta" tills de är knäckta. Vad händer när uppgifter om oegentligheter börjar cirkulera

i pressen? Bankerna säger upp lånen till omedelbar betalning. Leverantörer kräver betalning i förskott, istället för att ge trettio eller nittio dagars kredit. Kunder blir försiktiga. Det är lätt att på det sättet knäcka ett välskött företag på kort tid. I många — kanske flertalet — fall har det drabbat personer och företag som inte har rent mjöl i påsen. Men det är fler än ett fall som gått helt oskyldiga och oförvilliga medborgare.

Någon rättelse går inte att få. De åtgärder som insatts efter skandalkrivierna leder ofta till konkurs, och även om konkursen i praktiken är en följd av skrivierna, tas konkursen av pressen till intäkt för att företaget var tvivelaktigt. Och skulle den

förfördelade stämna tidningen (ett par offer för skrivierna har stämt tidningen Expressen) är utsikterna till framgång små. Inte bara att tidningen själv driver en kampanj för sin sak under rättegången, spelade på stämningen för kamp mot den ekonomiska brottsligheten, man kan ju också hävda att man haft "skälilig grund" för de falska uppgifterna, uppgifterna kom ju från polisen. På polisen kan man å sin sida krypa bakom grundlagens "meddelarskydd". Det är förbjudet att efterforska källan till uppgifter i pressen. Den drabbade har inte en chans, hur rätt han än må ha.

(Forts från sid 3)

medlemmar har t o m utpressning utövats. Klubben har fått lov att annonsera sina arrangemang vid den sovjetiska representationens arrangemang. Konsulatet har till sovjetiska medborgare i Sverige skickat stencilerade reklamlistor om Privets verksamhet. Konsulatet rekommenderar dessutom till besök på klubben.

När en svensk journalist för en tid sedan frågade en representant för klubben varför man inte rekommenderade andra ryska kulturevenemang (utan koppling till ambassaden) fick han till svar att klubben inte kunde rekommendera politiska arrangemang med exilförfattare och dissidenter för att inte gå miste om kommunens stöd och andra bidrag! Men hon berättade inte hela sanningen, att klubben är beroende av ambassaden och att medlemmarna är beroende av att få visum till Sovjet, att få ha kontakt med sina släktingar där eller att kunna skicka sina barn på gratis pionjärläger vid Moskva osv.

Privet har utvidgat sin verksamhet till att omfatta även andra städer. I Uppsala har klubben en filial. Där har en språklektor, som undervisar i ryska vid universitetet i Uppsala, medverkat. Arrangemangen i Uppsala äger rum varannan lördag.

Särskilt intresserar man sig för barnen. I Uppsala bor många vänsterorienterade från Latinamerika, som är gifta med ryskor. Deras barn skall bli duktiga sovjetiska patrioter. I samma syfte utnyttjas över hela landet hemspråksundervisningen i daghem och skolor. Eleverna får där läsa röda propaganda-

böcker som Nikolaj Ostrovskijs *Hur stålet härdades* och *Det unga gardet* av A Fadejev.

Sovjetiska medborgare som på senare tid genom giftermål anlänt till Sverige tvingas skriva under att de inte får träffa gamla emigranter och utvandrare judar och läsa eller skaffa sovjetfientliga böcker. Konsultjänstemän har för nya emigranter antytt att de om de vill få hjälp framöver på svensk mark måste visa lojalitet mot sitt kommunistiska fosterland, samt hjälpa till att försvaga den kapitalistiska världen.

Det är betecknande att de som på senare tid fått utresevisum innefattar ett stort antal kriminella personer och prostituerade. Vanliga människor har däremot mycket svårare att få utresevisum. Många av dem har en längre tid varit gifta med utländska medborgare. Enbart i Estland väntar över 200 personer på utresevisum. Bl a ingenjör Aare Vallistu (hans fru bor i Sverige), fotograf Ilmar Joudvald (maka i Finland), balladsångaren Tarmo Urb (hustru i Italien, han uppgavs ha gripits vid finska gränsen under december 1982), radiooperatör Malle Tandre (maka i Västtyskland), konstnär Annes Hermann-Enehielm osv.

Popkompositören Tönu Aares hustru i Finland väntar barn, men sovjetiska tjänstemän i Tallin svarar maken hela tiden att de inte ser något skäl att ge honom utresevisum. För sin önskan att gifta sig med en utländska fängslades konstnären Teet Papson. I våras blev han inkallad till armén och hotades med att bli skickad till Afghanistan.

Också Annes Hermann-Enehielm har suttit fängslad för att han ansökt om utresevisum. Aare Vallistu förföljs ständigt för att han vill lämna Sovjet och resa till sin fru i Sverige.

Samtidigt som man i Sovjet övar invasion av Sverige och förföljer oförnöjsamma personer och oliktankande kräver man av klubben Privet att den skall intensifiera sin verksamhet. Man visar sovjetiska propagandafilmer som dryper av lögn. En del klubbmedlemmar har också deltagit i olagliga affärstransaktioner.

Man måste alltså ställa sig frågan: Vad har de sovjetiska klubbarna i Sverige för syfte med sin verksamhet? Den kloke läsaren kan dra egna slutsatser.

Jüri Lina

Även Contras expedition har utsatts för hotelser från en sovjetisk medborgare med koppling till Privet. En annan sovjetisk medborgare, som påstås vara hylare, har beställt ett större antal exemplar av de nummer av Contra där Jüri Lina haft artiklar.

Privet har på nyåret genomgått en "ansiktslyftning". Ordförande, vice ordförande och skattmästare har nyvalts med metoder som är karaktäristiska för sovjetisk "demokrati".

BREV TILL CONTRA

Dagens Nyheter

Bakom kulisserna på Stockholms fredsinstitut, SIPRI

Chefen för Stockholms fredsforskningsinstitut, Frank Blackaby, gjorde följande korrekta uttalande sedan Alva Myrdal fått fredspriset den 13 oktober: "Vi är lite extra stolta här på SIPRI, då Alva Myrdal var en av våra andliga grundare och fortfarande sitter med i vårt vetenskapliga råd" (SvD 14 oktober 1982)

Låt oss se vad denna SIPRI:s andliga inriktning för till. I 1975 års prospekt upptas under rubriken *Forskare* 12 personer varav 4 (fyra) sänts hit från Östblocket och Jugoslavien. Det var Jozef Goldblat (ännu i tjänst), Theodor Nemeč (ännu i tjänst), Vladimir Potashov (hemkallad 1976) och Olga Sukovic (sannolikt kvar). Några år senare knöts till denna illustra krets Owen Wilkes, beryktad för sin cykelburna aktiva utforskning av NATO:s och Sveriges radarförsvar.

Vad prospektet inte omtalar är att Jozef Goldblat är representant för den vidriga Jaruzelski-juntan i Warszawa och att Theodor Nemeč är representant för den lika motbjudande Husak-regimen i Prag.

I *Neue Zürcher Zeitung* — som läses av världens beslutsfattare i stor utsträckning (dock med undantag av norska Nobelkommittén) — kunde man den 5 februari 1982 inhämta följande om sagde Theodor Nemeč: *Alltsedan institutets grundande är Theodor Nemeč "konsulten", ansvarig för östkontakter. "Som i särklass närmaste kontaktman den senaste tiden och vilken han i genomsnitt träffar var tionde dag anges Stanislav Makarov, som arbetar på den vetenskapliga avdelningen på Sovjets ambassad"* (Detta är hans officiella uppdrag — i verkligheten är han en KGB-man, min anm). Tidningen fortsätter: "Enligt sakkunniga bedömare har Kreml sedan början av 70-talet försökt öka sitt inflytande alltmer och i synnerhet gäller detta under de två senaste åren". Dessa sammanträffanden har ägt rum på Sovjetambassaden och SIPRI. Följderna har blivit de som man kunnat frukta. Sovjets planer på världserövring omtalas ingenstans. Intresset för relevant sovjetisk litteratur är så svagt att ynkliga 3% av litteraturbudgeten går till inköp av sovjetisk litteratur. Intresset för Sovjets bruk av giftgas är obefintligt och visar sig endast i att man misstänkliggör uppgifter som är till nackdel för Sovjet. I *The Problem of Chemical and Biological Warfare* (Vol 1, Stockholm 1971) väntas påståenden om att dödande sovjetisk giftgas kom till användning i kriget i Jemen 1963-1967 bort med konstaterandet att "anklagel-

serna kom från rojalistiskt håll". Därtill undanhålls läsarna de överväldigande bevis som läkare framlade inför FN. Sovjetiska frontorganisationer som *Internationella kommissionen för demokratiska jurister (IADL)* där den ökände franske advokaten Joe Nordmann var ordförande (Nordmann hade försvarat Stalin i Kravtjenkomålet*) och *Internationella kommissionen för undersökning av USA:s brott i Indokina*. Med andra ord Lögnens organ — är i den nämnda boken helt vittnesgilla (s 158 och s 176!) I förordet uttrycker författarna sin tacksamhet för det arbete som just Theodor Nemeč (dvs KGB) bidragit med.

För sitt propagandajobb åt den sovjetiska ambassaden får Nemeč 130.000 kronor per år. Hälften sänder han hem till fru och barn i Prag och resten tar han hand om själv. Vilket lyxliv familjen kan unna sig i Prag övergår all beskrivning även efter den brutala svenska devalveringen. Nemeč besöker då och då sin familj — men det syns inte i hans pass. Han åker över Paris och därifrån till Prag. Stämpeln syns inte i passet utan finns på ett löst papper.

SIPRI:s styrelse ansvarar för detta skoj med svenska skattebetalares pengar. I styrelsen möter vi bland andra en jugoslavisk kommunist, professor Leo Mates och professor Ivan Malek, Prag (denne har aldrig fått tillstånd att delta i styrelsesammanträdena av sin regim i Prag!) Vidare fanns i styrelsen till 1975 professor John Sanness, Oslo och från 1976 Tim Greve, då norska Nobelstiftelsens direktör.

I det vetenskapliga rådet har Alva Myrdal bl a sällskap med akademiker Alexander V Fokin och professor Gregori Tunkin, Sovjet och — professor Johan Galtung, Oslo! Att sitta i det vetenskapliga rådet torde passa en pensionär som Alva Myrdal. Sedan institutets grundande har man lyckats sammanträda 2 (två!) gånger: i maj 1967 och i september 1971.

Priset till Alva Myrdal är också en belöning av den aktivitet som KGB bedriver genom SIPRI. Den norska nobelkommittén står där med skammen.

Curt Bergström

* Viktor Kravtjenko skrev boken *Jag valde friheten* som avslöjade Stalins låger. Boken påstods vara ett falsifikat i den kommunistiska veckotidningen *Les Lettres Françaises*. Kravtjenko stämde tidningen 1949. Han vann processen, sedan en tidningsfångar vittnat om sina upplevelser.

(Red:s anm)

Dagens Nyheter's chefredaktör Bengt Dennis fick en hög post i Palmes regering. Ganska märkligt! DN uppfattas ju av många som ett organ för liberala idéer och DN hade således en chef från det socialistiska blocket! Det förklarar de vänstervridna tongångarna i DN. Efterträdare blev Christina Jutterström. Med anledning av ett prenumerationserbjudande ringde jag DN och talade med en dam och sedan ringde jag Jutterström själv för att fråga var hennes politiska sympatier låg. Men det blev inga klara besked, utan underliga reträttreelser kring en het potatis. Är det en medveten policy hos lågarna att sätta sossar på chefsstolen på DN?

Per S Sundström

I motsats till insändarskribenten har vi på *Contra*'s redaktion inte uppfattat DN som ett liberalt organ. Helt klart är att DN under de senaste 15-20 åren haft chefredaktörer med socialistisk inriktning. Christina Jutterström är en fortsättning i samma linje.

Rysk sommarkurs

En tre veckor lång sommarkurs i ryska genomförs i år mellan den 8 och 28 augusti i Västtyskland. Kursen lämpar sig för alla stadier utom rena nybörjare och innehåller föreläsningar om rysk kultur, rysk historia m m. Dessutom ges intressanta informationer om Ryssland idag från flera ledande exilryssar. Exempelvis Vladimir Rybakov, Alexander Ginsburg och Julia Vosnesenskaja. Informationer kan fås vid hänvändelse till *Contra*'s redaktion.

Etiketter!

EXTRAPRIS!

Du har chansen att köpa våra populära klistretiketter till extrapris, om Du slår till före 15 april! En karta med 24 etiketter (8 olika motiv) kostar med ordinarie pris 5:-. Nu har Du chansen att köpa fem kartor för 20:-. Beställ från *Contra*, Box 6082, 102 32 Stockholm. Postgiro 85 95 89-4. Om Du gör inbetalningen i förskott per postgiro bjuder vi dessutom på portot!

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattningar av originalkällan, förövrigt inte annat markerats med citationstecken.

Per-Olof Nilsson gripen igen enligt svenska Sydafrika-lagen

Den svenska Sydafrika-lagen, som ger myndigheterna rätt att häkta personer på upp till 90 dagar utan att det finns någon som helst misstanke om brott har återigen kommit till användning mot den enwise snickaren Per-Olof Nilsson i Billinge utanför Eslöv. Han häktades på en första 14-dagarsperiod den 24 januari, och ny häktningsförhandling är utsatt till den 7 februari.

Per-Olof Nilsson utsattes i mitten av 1970-talet för skatterevision. Skattemyndigheternas inledande krav på 509.455 kronor reducerades till 355 (!) efter prövning i länsrätten. Nilsson drev sin sak under ett helt år, lade ner sin rörelse under tiden, men blev likafullt skönsstaxerad. Skönsstaxeringen har så småningom lett till konkurs. Det var i det sammanhanget som Per-Olof Nilsson greps första gången våren 1982 enligt den nya svenska Sydafrika-lagen. Han satt häktad i 59 dagar!

Nilsson vägrade att begå utmätningseden. Han hänvisade till att han tidigare hade JO-anmält skattemyndigheternas agerande i det första ärendet, men fått anmälan avvisad med en allmän hänvisning till "brister i bokföringen". Han har då begärt en precisering av vilka bristerna var — utan att få någon sådan precisering. Utmätningsseden innebär att jag skall beediga en förteckning över mina tillgångar, en redovisningshandling. Jag har dock länsstyrelsens och JO:s papper på att jag inte begriper mig på bokföring. Då kan jag inte beediga denna sak, innan man åtminstone förklarar vad det är jag gjort fel tidigare, säger Per-Olof Nilsson.

En pikant detalj i sammanhanget är att Nilsson i samband med konkursen erbjöd kronofogden att denne skulle ta restupplagan av boken *Skattesmållan* i mät. Detta vägrade fogden, trots att Nilsson erbjöd sig att sälja boken för fogdens räkning. Boken var värdelös enligt fogden. Sedan dess har Per-Olof Nilsson sålt slut på nästan hela upplagan, och vänt sig till fogden för att få rätt att trycka en ny upplaga. Fogden har då upptäckt att boken inte är värdelös, utan tvärtom riktat misstankar om gäldenärsbrott mot Nilsson. Han har ju inte till fordringsägaren (dvs staten) redovisat intäkterna av försäljningen! Men det är inte därför han har häktats. Häktningen har gjorts med hänvisning till Sydafrika-lagen. Åklagaren har förklarat att det inte finns några misstankar om brott som skulle motivera häktning mot Per-Olof Nilsson.

Per-Olof Nilsson har (förutom i en artikel i *Contra* nr 6 1982) skildrat sin kamp mot skattemyndigheterna i boken *Skattesmållan*. Boken kan rekvireras från *Contra* för 60:- plus porto.

Lagrat

Till varje nummer av *Contra* har vi material som skulle fylla flera tidningar. Men bara en liten bråkdel får plats. Vid den utsortering som vi gjorde vid årsskiftet hittade vi ett gammalt klipp som vi aldrig använde oss av, men som genom att det nu blivit lagrat fått en ny dimension. Klippet är från tidningen *Fastighetsfolket*, organ för LO-förbundet Fastighetsanställdas förbund. Det gäller en artikel publicerad hösten 1981 efter ubåten i Gåsefjärden. Man yrkar på att ungmoderater skall sättas i arbetsläger för sina åsikter om ubåten i Gåsefjärden. Vi citerar: "Så fort den ryska ubåten upptäckts gick ungmoderaterna ut i en affischkampanj och föreslog att den ryska ubåten skulle sänkas. Vi tycker nog att man ska ta politiska ungdomsorganisationer på allvar. I så fall bör vi nästa gång det inträffar händelser av liknande slag snabbast möjligt bura in högerundomen. Kunde man i Sverige i början av 40-talet — under kriget — placera kommunister och övrigt vänsterfolk i arbetsläger bör vi också kunna oskadliggöra högerfolk när det är fara på färde. Man ryser vid tanken på hur det kunde ha gått om någon galen militär (moderat) hade gjort som moderaterna i Stockholm ville."

Till detta kan nu läggas att statsminister Olof Palme uttalat att nästa ubåt skall just sänkas. Vi har dock inte sett någon ledare i *Fastighetsfolket* som anser att Palme

skall placeras i arbetsläger.

Vad de sk arbetslägren beträffar så rörde det sig om såväl kommunister som nazister i värnpliktsåldrarna. De ansågs vara säkerhetsrisker i vapentjänst (ideologiskt knutna som de var till de två tänkbara fienderna, Tyskland eller Ryssland). Istället för att göra vapentjänst placerades dessa grupper i annan tjänst, där det inte fanns några risker för landets säkerhet.

Det ofelbara systemet

En person berättar i en skrivelse till datainspektionen att han blivit utsatt för utmätning av kronofogden och därmed hamnat i diverse register där man inte bör finnas.

Det gick till så här: Den 1 november 1982 fick han ett brev från kronofogdemyndigheten innehållande krav på betalning av 109:-. En förfrågan hos kronofogden gav till att börja med endast svaret att kravet fanns på dataskärmen, alltså måste det betalas. Efter flera förfrågningar och påstötningar framkom det att det var fråga om bilskatt för en bil med ett visst registreringsnummer. Bilskatt för 1976! Mottagaren av kravet från kronofogden hade tidigare inte fått något som helst krav eller någon räkning. Han kunde dock erinra sig att han ägt en bil av angivet märke för drygt sex år sedan.

Efter att förgäves ha sökt få besked om kravet från kronofogden fick mannen så småningom en specifikation på kravet skriftligt. Av specifikationen framgick att kravet ursprungligen varit 276:-, men att 167:- av okänd anledning försvunnit 1980.

Mannen kontaktade Centrala Bilregistret i Örebro för att få besked. Han fanns även på deras dataskärm. Något underlag för kravet fanns dock inte. Bilregistrets datasystem hade gjorts om under mellantiden och alla gamla underlag hade makulerats.

Betalningsskyldighet förelåg dock obestriddligen för den bil som skrotats i juni 1976... Mannen blev förvånad, för han hade inte alls skrotat bilen. Han hade flyttat till Danmark (och senare sålt bilen där). På Centrala Bilregistret hänvisade man vidare till bilregistret vid länsstyrelsen i Stockholm, där bilen varit registrerad. Vid bilregistret i Stockholm hade man inget mer att säga, annat än att ärendet var överlämnat till kronofogden i Stockholm. Hos kronofogden i Stockholm visste man ännu mindre. Kronofogden debiterade ju inte själv skatten, det stod bilregistret för. Och själva inkasseringen hade man skickat över till kronofogden i Malmö, eftersom mannen nu bodde där. Sannolikt berodde dock kravet på att mannen skulle få skatteåterbäring som man skulle kunna utmäta, det var säkert första gången sedan 1976 som han fick skatteåterbäring, så fungerar systemet, menade man. Men så var alls inte fallet. Mannen hade fått skatteåterbäring såväl 1979, 1980 som 1981! Någon förklaring till varför en del av beloppet försvunnit 1980 stod inte heller att finna. Kronofogden i Stockholm hänvisade vidare till kronofogden i Malmö, just där hela historien började! En liten sidotur till Riksskatteverket gav ytterligare besked. Eftersom mannen 1974-1978 hade bott i Danmark krävde inte bilregistret själv skatterna utan skickade dem direkt till kronofogden! Kronofogden betraktade alla inkomna krav som krav på någon som vägrat att betala! Eftersom det kostar att inkassera krav hos dåliga betalare hade man som princip att krav under 300:- inte gjordes gällande om gäldenären fanns i utlandet. Men när han kom tillbaka återupplivades kravet. Mannen hade alltså aldrig över huvud taget fått något krav på skatten. Han hade trots detta utsatts för utmätning och hamnat i kronofogdens register. Han utlovades dock att noteringen kunde strykas efter prövning hos "exekutionsadministrativa sektionen" på Riksskatteverket. Mannen drog sig dock för detta. Han framhåller att enda gången han tidigare kommit i kontakt med begreppet "exekutionsadministrativa sektionen" var det i Antes Muertos skildring från kubanska revolutionen. "Exekutionsadministrativa sektionen" var den grupp som varje morgon vitmalade den mur framför vilken ett antal kontra-revolutionärer arkebuserats i gryningen.

KPML(r)

Partiet som förr kunde kallas dubbel-maoistiskt, men som nu snarare kan kallas dubbelstalinistiskt, fick i böstens val in sin partiledare Frank Baude i Göteborgs kommunfullmäktige. Partiet lyckades dessutom få sin ende tidigare kommunfullmäktigeledamot (i Lysekil) omvald, och vann en plats i kommunfullmäktige i Gislaved.

Frank Baude svarade en tid efter valet på frågor i Göteborgs-Tidningen: *Du har sagt att "statsmakten i Sverige förbereder sig till kamp mot arbetarklassen genom att bygga upp och förstärka vålds-*

apparaten". På vad sätt och vad menar du med våldsapparaten?

— I första hand är det polisen, i andra hand de halvmilitära förband som finns inom vaktbolagen. De ingår ju inte direkt i statsmakten men är en del av borgarsamhällets stöd.

Man skulle kunna tro att vänsterpartierna har samma mål. Men så är det tydligen långt ifrån. Varför kan inte vänstern hålla sams?

— Det beror på att våra slutmål inte är desamma. Vi menar att socialism bara kan uppnås genom arbetarklassens utomparlamentariska aktivitet och upprättandet av proletariats diktatur.

När nu det enda riktiga är revolution — att ta makten med våld, varför anstränger KPML(r) sig då att komma in i sådana fredliga sammanhang som kommunfullmäktige?

— Vi kan ju inte sitta och rulla tummarna under tiden utan deltar i politiken så länge det inte finns något revolutionärt läge och det gör det inte just nu.

Du och dina kolleger anser att revolution är det enda sättet för arbetarna att få mera makt. Tycker du inte att det finns tillräckligt många förebilder, där man ser vart blodiga revolutioner leder?

— Vi är inga anhängare av allmän blodsutgjutelse, men arbetarna måste försvara sig, om de vill göra sina krav gällande. Med revolution menar vi att arbetarna tar makten och upprättar ett socialistiskt samhälle med utomparlamentarisk aktivitet, att man sätter kommunfullmäktige och riksdag ur funktion och i stället upprättar en arbetarnas kommunfullmäktige och riksdag.

Hur har ni tänkt er detta maktövertagande — med trupper och vapen?

— Huruvida det blir våld eller inte beror på det motstånd som finns.

Frank Baude har läst sin Lenin. Lenin har kommenterat den tyske militärteoretikern Carl von Clausewitz uttalande: "Erövraren älskar alltid freden... Han skulle helst marschera in i vårt land utan motstånd" med "snällrikt".

Skatterevisjoner

Kamp mot den ekonomiska brottsligheten! Mer personal till länsstyrelserna för skattekontroll! Det är några av fältropen som skallat under senare år. Resultatet har blivit en kraftig ökning av antalet anställda vid revisionsenheterna vid länsstyrelserna. 1953 hade dessa 143 anställda. 1981 hade de 1.098. Under samma tid *minskade* antalet revisioner från 7.296 till 6.224! Eller från 51 per anställd och år till 6 per anställd och år.

(Det är inte bara revisionsenheterna som sysslar med taxeringsrevisioner, därför ligger det totala antalet genomförda revisioner på cirka 15.000 per år; merparten genomförs av länsstyrelserna taxeringsenheter.)

Manipulationer

Riksdagen har beslutat att statliga myndigheter inte skall ge ut tidningar med allmänt innehåll om de inte finansieras med prenumrationsavgifter. I enlighet härmed kunde läsarna av tidningen "Teknik i Tiden" i nummer 2 1982 läsa att det var det sista numret av tidningen. Tidningen, som är i kvällstidningsformat med påkostat färgtryck, har skickats ut gratis i cirka 15.000 exemplar från Styrelsen för Teknisk Utveckling, STU. Det dröjde dock inte många månader innan Teknik i Tiden var tillbaka i precis samma skick. Riksdagen hade inte ändrat sitt beslut, men STU hade kommit på att man kunde kalla tidningen "informationsbroschyr" i stället. Enda skillnaden är att "informationsbroschyren" skall utges tre gånger per år istället för tidningen, som kom fyra gånger per år. STU meddelar själv stolt att man kommit på denna lösning i första numret av den nya informationsbroschyren.

Barnaroven

Vi har tidigare i Contra (exempelvis nr 3 1982) berättat om hur myndigheterna omhändertar barn i många fall när det inte alls är befogat. Över 10.000 barn är omhändertagna mot föräldrarnas vilja — vilket kan jämföras med siffror på några hundra i våra grannländer.

Det har varit mycket svårt att vinna rättvisa domstolsvägen, mot luddiga "psykologiska" utredningar. Nu har vi emellertid två exempel på att det inte ens hjälper att vinna i högsta instans. Ett fall från Malmö och ett från Örebro har gått till regeringsrätten, som förklarar att barnet skall förenas med sina föräldrar. *Men de sociala myndigheterna i berörda kommuner struntar i regeringsrättens dom och vägrar att verkställa beslutet!* Barnen hålls kvar i fosterhem, trots beslut om motsatsen i högsta instans!

Riksdagens sammansättning

Riksdagens sammansättning fjärrar sig alltmer från folket. Vid valet i höstas valdes 67 nya ledamöter in i riksdagen. Av dessa var 47 anställda i den offentliga sektorn, intresseorganisationer eller anställda redan tidigare som yrkespolitiker. Fem nyvalda var industriarbetare, sju företagare (bl a en advokat och en tandläkare) och en enda industritjänsteman. Beträffande sju av riksdagsmännen saknas f n uppgifter. Signifikativt är att den nya riksdagskatalogen saknar uppgifter om riksdagsmännens civila titel, sådant har tidigare alltid ingått. Men nu har riksdagen alltmer blivit en institution som består av tjänstemän från den offentliga sektorn som beviljar ännu högre anslag till den offentliga sektorn...

UTLANDS-NYTT

Bulgarien igen

Sedan Contra förra året kunde avslöja förbindelserna mellan den påstådda högerextremisten Ali Ağca, turken som försökte mörda påven, och den bulgariska säkerhetstjänsten, har saken uppmärksammats stort i övriga svenska media. Som vanligt hänger de svenska tidningarna dock inte med vad som händer särskilt noga. Det finns nu mer att säga om förbindelserna mellan Ağca och Bulgarien. Contra ska säga det här. Vi får se om den övriga pressen följer efter den här gången också.

Omedelbart efter gripandet av Ali Ağca tillkännagavs det att han dömts för mordet på den turkiske vänsterorienterade journalisten Abdi İpecki. Han skulle ha utfört dådet på order av de "grå vargarna", en organisation som brukar ges beteckningar som "högerextremistisk", "terroristisk" och liknande. Ağca erkände först mordet på İpecki, men ändrade sig sedan. Han sa då istället att han visste vem mördaren var, vem avslöjade han dock inte. Det ryktas att İpecki hade planer på att publicera artiklar som skulle vara avslöjande för förbindelserna mellan den undre världen i Istanbul och Bulgarien (som gränsar till Turkiet). Ağca har i fängelset i Rom berättat att han efter mordet på İpecki blev uppsökt av inrikesminister Hassan Fehmi Gunes, som föreslog Ağca att han skulle säga att en hög förtroendemän i Alparslan Turkes Nationella aktionsparti hade medverkat och gett order om mordet, alternativt uppmanat Ağca att (falskeligen) påstå sig vara medlem i partiet. Gunes avvisar hela historien, men i Ankara hävdas inofficiellt med bestämdhet att Gunes verkligen träffade Ağca. Gunes tillhörde vänsterflygeln i Bulent Ecevit's vänsterregering. I samband med att utredningen av Ağca-affären tvingas Gunes lämna sin regeringspost. Officiellt påstods avgången bero på en "affär" med en nattklubbssdansös, men många tvivlar på att detta var det verkliga skälet.

Kring årsskiftet 1981/82 greps Gunes bror. Det visade sig att han var medlem i det förbjudna turkiska kommunistpartiet. Två brorsöner greps samtidigt för delaktighet i den kommunistiska terroristorganisationen Dev-Sol. İpecki var också känd för att ha goda förbindelser med PLO.

Ytterligare en intressant detalj i spelet är att ett brev från den tyske politikern Franz-Josef Strauß till Alparslan Turkes på ett mycket märkligt sätt dök upp på en italiensk Turkier-korrespondents skrivbord. Experter har enkelt kunnat visa att brevet, som innehåller skarp kritik mot påven, är en förfälskning. Syftet har sannolikt varit att vända tillbaka misstankarna rörande mordförsöket dit där de först låg.

Afghanistan en del av Sovjet?

F d vice chefen för den aghanska säkerhetstjänsten KHAD, numera flyktning i Pakistan, Sadiq Ghulam Miraki, har i en intervju för BBC förklarat att Leonid Breznev ämnade införliva Afghanistan i Sovjetunionen. Detta oomöjliggjordes dock genom den svaga ställning Kabuls regering har i Afghanistan. Miraki, vice chef för KHAD sedan 1976, flydde i november 1982 till Pakistan.

Planen skulle ha genomförts i början av 1982, och Miraki som då arbetade för KGB hade full insyn i alla handlingar i detta ärende. Miraki påstår att han var dubbelagent och gav hemliga informationer till frihetskämparna. Hur mycket sanning som ligger i detta är dock svårt att uttala sig om. Det kan naturligtvis vara ett försök att dölja ett ångestfyllt och föga ärorikt förflutet. Det finns dock ingen anledning att misstro hans informationer om Breznev's intentioner. Det hela inleddes med att Karmal i december 1981 kallades till Moskva. Där beordrades han att i Kabul sammankalla en nationell konferens för det aghanska kommunistpartiet. Detta skulle stärka hans ställning i Afghanistan, och han skulle då på en nationell grund kunna begära större militär hjälp i form av personal och vapen från Sovjetunionen. Nästa steg skulle bli att Karmal meddelade en formell ansökan om förening med Sovjetunionen, vilket i praktiken skulle innebära en status typ Baltikum.

Christer Arkefors

Svenskkonstruerade vapen kommer också till användning i kampen mot de sovjetiska inkräktarna i Afghanistan. Guerillaledaren Hadji Mohammed Rafiq här tillsammans med en nära medhjälpare som är försedd med en egyptisk kopia av den svenska k-pist m/45.

Namibia

Vi har vid ett flertal tillfällen under senare år redovisat positiva inslag i utvecklingen i Namibia. Hur Sydafrika successivt släppt inflytande och makt till det lokala parlamentet (med representation för alla raser) och den lokala regeringen (som också har varit flerrasig). Utvecklingen i Namibia har angett en väg ur den pågående konflikten, en utväg i demokratisk riktning. Tyvärr har nu det uppbyggnadsarbete som pågått i flera år krossats av återgång till sydafrikanskt direktstyre. Det är för tidigt att analysera konsekvenserna av denna förändring. Vi kan f n bara konstatera faktum, samt lova att återkomma när vi har material som belyser utvecklingen tillgängligt.

Estnisk biträdande minister hoppar av

I september förra året lämnade Aarne Vahtra posten som biträdande kulturminister i Estland. Han har nu hoppat av i Väst. Han berättar bl a om censuren och förtrycket: Inte ens på kulturministeriet fanns det en kopieringsapparat, av hänsyn till risken för missbruk!

Vahtra drömmer om en "finlandisering" av Estland och kritiserar samtidigt Väst för att tåga om förtrycket i Öst.

Contras

Den regeringsfientliga guerillan i Nicaragua går under beteckningen *Contras*. Ett passande namn på dem som kämpar mot socialism och för demokrati. Contras uppges ha en styrka på cirka 5.000 man i Honduras, på gränsen mot Nicaragua.

Grekisk press sovjetfinansierad

Internationella Pressinstitutets tidning rapporterar att det framkommit uppgifter om sovjetisk inblandning i den grekiska pressen. Sovjet har finansierat tidningen *Ethnos* (Nationen). Tidningen som startades 1981 har på kort tid blivit Grekland's näst största. De ekonomiska resurserna har varit mycket stora. Chefredaktören för *Ethnos*, Alexander Fillipopoulos har tidigare varit huvudredaktör för den grekiska utgåvan av Sovjetencyklopedin. *Ethnos* tar i ordet skick in artiklar som distribueras via de sovjetiska pressbyråerna. *Ethnos* säger sig stå bakom den socialistiska Papandreou-regeringen, men har i åtskilliga fall drivit en mer radikal linje, framförallt för att medverka till att skilja Grekland från NATO. *Ethnos* har av amerikanska utrikesdepartementet betecknats som ett led i en sovjetisk-finansierad desinformationskampanj.

Sovjetiska påtryckningar har också utövats mot konservativa grekiska tidningar. Den sovjetiske pressattachén Vladimir Prygin besökte således chefredaktören för tidningen *Neo Poreia*, det konservativa partiet "Ny Demokrati" officiella organ. Han uppträdde "förolämpande och hotande". Han hävdade bl a att *Neo Poreia* inte hade "någon rätt" att kritisera Sovjets utrikespolitik.

Vapenfri tjänst

Den nya västtyska regeringen har beslutat att underlätta för värnpliktiga att få vapenfri tjänst — men samtidigt förlängt den vapenfria tjänsten till 20 månader. Den vanliga värnplikten är 15 månader. Ett effektivt sätt att undvika "bekvämlighetssökande" till vapenfri tjänst.

Nicaraguas censur

En av de många gånger som den enda oberoende tidningen *La Prensa* i Nicaragua stoppats på senare tid var när man publicerade en artikel om hur guerillamän från PLO utbildades i Sovjet. *La Prensa* har stoppats sammanlagt ett tiotal gånger under 1982.

Finland vägar inte

FN har genomfört en granskning av prover som tagits för att belysa användningen av kemiska och biologiska stridsmedel i Afghanistan, Kambodja och Laos. I syfte att få en vetenskaplig granskning har man vänt sig till laboratorier i neutrala länder och bett om analyser av prover (liksom av blindprover — laboratorierna vet inte vilka prover som kommer varifrån). Detta blev en het potatis i Finland. Finlands utrikesminister Per Stenbäck vägrade tillstånd att använda finska utrikesdepartementets laboratorier för att göra undersökningen. Han var rädd för att störa relationerna med Sovjetunionen. Analyser har dock senare gjorts i andra finska laboratorier, som står utanför utrikesdepartementets kontroll. Per Stenbäck representerar Svenska folkpartiet i regeringen.

Guerilla i Sovjet

Den afghanska guerillan framgångar har nu lett till att guerilla-strider tagits upp även på den sovjetiska sidan av gränsen. Strider skall ha pågått norr om den afghanska staden Andkhui i september förra året. Sovjetiska tidningar i Turkmenistan har också uppmanat till vaksamhet mot terrorism.

Guerillasoldater från Afghanistan har också vid flera tillfällen gjort räder in i Sovjetunionen.

Nordkoreas diplomater

avslöjades i Stockholm häromåret med smuggling av cigaretter, sprit och narkotika. En stor del av ambassadpersonalen utvisades, och nu finns det en ny uppsättning på landets ambassad i Stockholm. Men det är inte bara i Sverige som nordkoreanerna har problem med sina diplomater. I New York överbevisades tredjesekreteraren vid landets FN-beskickning, Nam Chol Oh, om att ha sexuellt förgräpat sig mot en kvinna i en park i Bronx, medan en stor del av återstoden av beskickningspersonalen hade picknick på gräsmattan vid sidan om! Kvinnan överfölls bakifrån, kastades till marken och utsattes för upprepade slag medan Nam försökte våldta henne. När han skulle gripas av polisen ingrep amerikanska utrikesdepartementet, mannen hade diplomatisk immunitet.

Någon skulle kanske kunna hävda att det är fråga om "otur", tvivelaktiga figurer finns det ju i alla länder. *Man bör dock ha klart för sig att det bara är i de kommunistiska länderna som tvivelaktigheten i sig är ett redskap för att nå toppositioner i samhället.*

(Reason, Santa Barbara)

Sovjetiska trupper utomlands

Det välrenommerade Institute for Strategic Studies ger i sin årsbok *Military Balance* följande uppgifter om sovjetiska trupper utanför Östeuropa:

Libyen	1.750
Mali	200
Mauretania	200
Etiopien	1.000
Mozambique	400
Angola	200
Nordjemen	500
Sydjemen	1.500
Syrien	2.500
Irak	1.000
Vietnam	4.500
Kambodja	300
Seychellerna	100
Afghanistan	95.000
Kuba	2.600

I många länder utgörs de stora kontingenterna från sovjetblocket istället av kubaner, eller i några fall östtyskar. Sovjet nöjer sig med att leverera vapnen, och att betala Kuba för att de skickar trupperna.

Dömda för luftgevärsskytte

Tre anställda vid ett statsjordbruk i centrala Estland dömdes förra året för "illasinnad huliganism". De tre hade skjutit med luftgevär på en bild av dåvarande presidenten Leonid Brezjnev. De tre fick omgående sparken från sina jobb, och de två som var medlemmar i kommunistpartiet fick disciplinstraff. Så småningom blev de tre också åtalade inför tingsrätten i Viljandi. Toivo Orula, ställföreträdande chef på jordbruket, fick tre års arbetsläger med "ordinär regim", medan de två övriga, chefsmeteorologen Sulev Selli och juridiske rådgivaren Jaroslav Zirk fick två år var.

(FCI/LNA)

Våld eller mänskliga rättigheter

Den amerikanska FN-ambassadören Jeanne Kirkpatrick höll den 9 december förra året ett viktigt tal i FN. Hon tog upp dubbelmoralen i många länders utrikespolitik och underströk att hotade demokratiska regeringar har legitima skäl att ta till våld mot terrorister. Senare delen av hennes tal utformades som ett frontalangrepp mot den nya svenska regeringens utrikespolitiska hyckleri. Vi återger här hela Jeanne Kirkpatrick's tal i svensk översättning.

Vilken är FN:s roll när det gäller mänskliga rättigheter? Och vilken bör den vara? Hur väsentligt är skyddet för mänskliga rättigheter och människans frihet för denna organisation? Dessa frågor väcktes i flera FN-organ förra veckan. De väcktes när Förenta Staterna konstaterade att generalsekretärens föreslagna rapport inte innehöll något om mänskliga rättigheter eller frihet, och föreslog detta tillägg. Utkastet till resolution hade redan utvidgats utöver de ämnen som generalsekretären hade att behandla till bredare frågeställningar. Våra förslag mottogs inte entusiastiskt.

Andra länder skulle, sa man oss, motsätta sig att frågan om mänskliga rättigheter behandlades i resolutionen. Dess syfte var, sade man oss, att inrikta sig på FN-stadgan och de ändamål som stadgas där. När vi påpekade att mänskliga rättigheter och frihet behandlas i stadgan sa man att resolutionen bara skulle inrikta sig på de viktigaste ändamålen för Förenta Nationerna — och att skyddet för mänskliga rättigheter inte hade samma viktiga roll som bevarandet av freden, främjande av utvecklingen och stopp för kapprustningen.

Vidare framhölls det att frågan om mänskliga rättigheter berörde individer, medan FN:s viktiga syftemål avser kollektiv.

Mänskliga rättigheter

Till sist tänkte motståndarna om, motståndet avtog och frågan om de mänskliga rättigheterna inkluderades i resolutionen. Men den inledande frånvaron av intresse för kränkningar av de mänskliga rättigheterna och motviljan mot att ta med dem i resolutionen var avslöjande. De pekar på en nedgång i hängivenheten och entydigheten när det gäller mänskliga rättigheter och frihet, och särskilt en tvetydighet när det gäller dessas relationer till andra mål i FN-stadgan.

Faktum är, naturligtvis, att skyddet för mänskliga rättigheter och frihet, tas upp i förordet till stadgan och räknas upp bland de ändamål "vi, folken i Förenta Nationerna är beslutna... att slå vakt om tilltron till grundläggande mänskliga rättigheter, den mänskliga personlighetens värdighet och värde, lika rättigheter för män och kvinnor... beslutat att förena våra ansträngningar för att uppnå dessa mål".

"Ändamålet för Förenta Nationerna", säger kapitel ett, artikel ett, är att uppnå internationellt samarbete... att främja och uppmuntra

Sveriges förre FN-ambassadör, nuvarande försvarsministern, Anders Thunborg, fick en rejäl avhyvlning av USA:s FN-ambassadör i december. Den svenska politiken är omoralisk menade hon. Envisa rykten gör dessutom gällande att Palme ville flytta Thunborg från FN för att han var alltför diplomatisk och försiktig!!

respekt för mänskliga rättigheter och för grundläggande friheter för alla utan hänsyn till ras, kön, språk eller religion".

Det var naturligt att personer som är angelägna om att bevara den internationella freden också bör vara hängivna frågan om bevarande av mänskliga rättigheter och friheten, eftersom dessa är oskiljbara.

I själva verket är frågan om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter sammankopplade med alla grundläggande politiska värderingar på samma sätt som brott mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter är sammankopplade med alla de värsta politiska brotten.

Samförstånd eller våld

Det finns två principiella metoder för handlande i internationella frågor: Samförstånd eller våld.

I inre angelägenheter betyder samförstånd att regera med tillstånd av dem som styrs. Tillstånd måste ges, det kan inte framtvängas. Medgivanden kan bara ges när det finns möjlighet att vägra ett medgivande — att ifrågasätta, diskutera, tycka annorlunda. I

institutionaliserad form kallas denna metod för samförstånd demokrati.

I yttre angelägenheter innebär samförstånd att man respekterar nationellt oberoende och nationell suveränitet lika för alla. Det betyder att bygga relationerna mellan länderna på resonemang, samarbete, överenskomelser, och innebär att länderna har rätt att ha avvikande meningar, att avstå från att samarbeta. Samförstånd är oförenligt med erövring.

Samförståndet som metod respekterar mänskliga rättigheter. Det uppmuntrar initiativ, nytänkande, ansträngning. Samhällen som bygger på samförstånd skapar inte flyktingar.

Våldets väg

Våldet står i skarp kontrast till samförståndet som metod. Tillämpat på ett lands inre angelägenheter innebär våldet att makten bygger på tvång, tvingar till likformighet och varken respekterar lag, sedvänja eller de styrdas åsikter. Institutionaliserat är det enväld. I yttre angelägenheter innebär våldet

(Forts på nästa sida)

som metod invasion, ockupation, erövring. Det respekterar varken ländernas territoriella integritet eller rätten till självbestämmande för självstyrande folk. Våldet föranleder omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna hos föremålen och offren för våldet. Det mest renodlade uttrycket för våldet som metod är kriget.

"Kriget är," skrev en av krigets främsta teoretiker, Karl von Clausewitz, "en våldshandling som syftar till att tvinga vår motståndare att böja sig för vår vilja". Krig uppstår i vår tid när en härskare i ett land använder fysiskt våld för att erövra ett annat folk. Militär styrka är ett medel, men som Raymond Aron noterat, "militär seger är inte målet". Krig är ingen sport som utövas för sin egen skull. Det är ett dödligt spel som utövas för att nå politiska mål.

Kriget, fortsatte von Clausewitz, är "inte bara en politisk handling, utan också ett politiskt redskap". Det är politik utövad med våld — intill målet att upprätta kontroll över en viss befolkningsgrupp. Krig är ett sätt att sträva efter och nå makt genom erövring, vilket står i skarpaste möjliga kontrast till att grunda sin makt på samförstånd.

Våldet som metod försöker tysta, inte övertala, den är mer inriktad på makt och styrka än på frihetens och lagens sanning. Den sätter kontroll före medgivande. Den berövar dem den används emot grundläggande mänskliga rättigheter — rätten till liv, frihet, trygghet, laglig rättgång. Idag berövar våldet det polska folket deras rätt att anordna sammankomster, deras rätt att organisera oberoende fackföreningar och att sluta kollektivavtal, deras rätt att ge uttryck för sin åsikt rörande samhällets grundläggande beslut.

Använt över gränsen, som i Afghanistan eller Kambodja, förnekar våldet hela samhällen självbestämmanderätt, trygghet och fred. Våldet används mot dessa folk, deras kultur, sociala inrättningar, religiösa sedvänjor, ekonomier och regeringar.

Selektiv indignation

Våldet är ett angrepp mot människans värdighet, mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för våldets offer. Det bygger på arméer, kanoner, bomber, giftgas, mykotoxiner för att framtvunga underkastelse och trygga medverkan.

Våldet som metod skapar vad som här kallas "massflykt", det vill säga en tragisk ström av människor som flyr från sina hemländer i fruktan för sina liv och sin frihet. Detta togs upp i resolution 309 som antogs den 1 mars 1980 av kommissionen för mänskliga rättigheter, och som konstaterade att "stora vågor av flyktingar är ofta resultatet av brott mot de mänskliga rättigheterna".

Och återigen i en färsk rapport från en speciell utredare där det heter: "I alla de situationer som uppstått under det gångna årtiondet har brott mot denna anda och ofta även mot bokstaven i den allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter och dess företal konstaterats. I många av de länder från vilka flykten skedde saknades helt enkelt ett rättssamhälle, något som är den enda garantin för en rättvis behandling av individen."

Med tanke på våldets oförenlighet med mänskliga rättigheter och frihet kunde man föreställa sig att FN:s intresse för mänskliga rättigheter skulle innebära att våldet som metod i såväl inre som yttre angelägenheter

skulle anses vara oförenligt med FN-stadgan och förgörande för de mänskliga rättigheterna. Med förskräckelse konstaterar man att i många fall ses inte brott mot de mänskliga rättigheterna och användning av våld som ett brott mot FN-stadgan av de FN-organ som har ansvaret för skyddet av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. En del brott analyseras så att de inte längre faller inom ramen för brottsdefinitionen, andra bryr man sig helt enkelt inte om. Bara en mycket begränsad del av våldet och brotten anses idag relevanta för FN:s syften.

Flertalet av de frågor rörande mänskliga rättigheter som FN-organen har engagerat sig i under de senaste åren är av ett visst slag. FN:s organ för mänskliga rättigheter engagerar sig i relativt små, relativt underutvecklade icke-kommunistiska länder, länder som inte är medlemmar i något sammanhållet block; som är eller nyligen har varit måltavla för "nationella befrielse-rörelser" med viktiga kopplingar till Sovjetblocket; och med länder som har försökt skydda sig själva genom att använda eget våld mot guerillavåld.

Ganska få regeringar uppfyller alla dessa krav för att väcka uppmärksamhet. Det finns många små utvecklingsländer. Men de flesta är skyddade av sitt medlemskap i starka block. Och dessutom är inte alla små utvecklingsländer aktiva mål för revolutionärt våld, och alla länder som utsätts för sådant sätter sig inte emot angreppen. En del underkastar sig helt enkelt.

Skyddande allianser

Flertalet av de brott mot mänskliga rättigheter som väljs ut för uppmärksamhet i FN kommer från Latinamerika — förvisso inte för att de värsta brotten mot mänskliga rättigheter under vårt sekel har ägt rum där. Förintelsen, Gulag, Pol Pots folkmordsutopi, Vietnams arbetsläger, Idi Amins slaktus — har gett Europa, Asien och Afrika en historia som när det gäller mänskliga rättigheter helt saknar motsvarighet på det västra halvklotet. Inte desto mindre visar, som vår venezolanske kollega noterade i denna kommitté förra veckan, FN-organen för mänskliga rättigheter en "speciell förkärlek för de mindre länder som synbarligen saknar den strategiska resurs som ett brett politiskt kontaktnät innebär".

Ett islamskt eller afrikanskt land som blir mål för våldsamma guerilla-angrepp skulle skyddas mot engagemang från FN:s organ för mänskliga rättigheter genom att vara invävt i ett skyddande nät av allianser — regionala organisationer, den alliansfria rörelsen, 77-gruppen eller något annat block.

Även om bilden av inre förtryck och yttre aggression är klar och välkänd, så skyddas länder som är knutna till Sovjet-blocket mot angrepp för brott mot de mänskliga rättigheterna genom sitt medlemskap i Sovjet-blocket, som i likhet med andra block fungerar som ett ömsesidigt sällskap för beskydd. Förhållandet att många medlemmar i Sovjetblocket också tillhör andra grupper utvidgar deras tillgång till inflytande. Kubas roll som ordförande i den alliansfria rörelsen symboliserar detta mönster av överlappande medlemskap och vidsträckt inflytande.

Det revolutionära våldet

Det finns ett annat skäl till att Sovjetunionen och dess block är framgångsrika i

att undvika uppmärksamhet från FN:s organ för mänskliga rättigheter. Det är eftersom de mycket framgångsrikt här i FN och i inflytelserika kretsar utanför detta organ, sålt en förvriden doktrin om våld och mänskliga rättigheter som ställer vedertagna begrepp på huvudet: när traditionellt staterna har ansetts ha monopol på legitimt användande av våld, anses nu befrielse-rörelserna ha monopol på legitimt användande av våld.

Enligt denna upp-och-ned-vända syn på mänskliga rättigheter och självförvar, revolutionärt våld — dvs våld begått av dem som har band med Sovjetunionen och dess ombud — definieras som en rättvis protest mot ett orättfärdigt samhälle. Sådant våld må resultera i döda civilpersoner, bombdrabbade skolbarn, omfattande ekonomisk förödelse, men det anses inte vara ett brott mot de mänskliga rättigheterna om det utövas i revolutionens namn mot ett samhälle vars medborgare inte åtnjuter alla de rättigheter som förtecknas i den allmänna rättighetsförklaringen, det vill säga de allra flesta samhällena i världen idag. Hela folk kan få sina hem och byar nedbrända, skördarna förstörda, boskapen dödad, de kan tvångsflyttas till läger utan att väcka något intresse eller någon åtgärd i tredje kommittén eller Kommissionen för mänskliga rättigheter. Folk kan utsättas för invasion, erövring, drivas in i städerna, drivas över gränsen, deras åkrar kan besprutas med toxiner, deras luft förgiftas med gult regn, utan att de ses som offer för brott mot mänskliga rättigheter. De kan få sina kraftstationer sprängda, sina kaffeskördar förstörda, sina ledare mördade utan att de anses som offer för brott mot de mänskliga rättigheterna — förutsatt att de som är ansvariga för våldet, för dessa grova övergrepp, är "progressiva" nationella befrielse-rörelser, beväpnade, utbildade, underhållna av de professionella leverantörerna av revolutionärt våld. Bara regeringar som försöker kuva detta våld kommer att anklagas för brott mot de mänskliga rättigheterna.

Sveriges inställning

I ett färskt tal inför denna kommitté, som utpekade regeringarna i Centralamerika som speciella måltavlor, sa en kollega*: "Min regering motsätter sig våld varhelst det förekommer när det är en metod att lösa politiska eller sociala problem. Men samtidigt kan vi inte acceptera argumentet att de förtryckta folk som strävar efter legitima sociala och ekonomiska reformer i sitt eget samhälle automatiskt skall betraktas som terrorister".

Huruvida en viss grupp skall eller inte skall betraktas som terrorister skulle man kunna tro vara något som beror på om de använder sig av terror mot civilbefolkningen.

* Jeanne Kirkpatrick avser här förra svenske FN-ambassadören, numera försvarsministern, Anders Thunborg.

Under det gångna året har ekonomin i El Salvador utsatts för förödelse, det fattiga folket i detta fattiga land har berövats frukterna av sitt arbete genom upprepade noggrant målinriktade guerilla-angrepp. — Förvisso en underlig metod att främja sociala och ekonomiska reformer, men en bekant metod för erövring.

Små grupper av våldsriktade män har i vår tid upptäckt att de genom ett skickligt utnyttjande av våld och propaganda kan vinna makten i strid mot ett förkrossande flertal. De börjar med terror, som talande beskrivits som "medvetet systematiskt mördande, lemllstånd och plågande av oskyldiga för att skapa fruktan för att uppnå politiska mål". Sådan avsiktlig användning av terror för att skapa en "revolutionär situation" har blivit den taktik som föredras av dagens revolutionära ledare.

Revolutionär teori

"Processen börjar", skrev en analytiker av revolutionärt våld, "med en liten grupp som arbetar för att destabilisera ett samhälle genom mord och andra våldshandlingar. Dessa beskrivs ofta som 'meningslösa', men har i själva verket mycket utstuderade syften: att trakassera befolkningen i stort; att bryta ner ekonomin genom att skrämja bort kapital och utbildad arbetskraft; och en förevisning för möjliga politiska motståndare att 'dessa galningar inte drar sig inför något'."

Vare sig metoderna eller syftena har ändrats sedan de beskrevs i 1800-talets revolutionära nihilisters katekes. De är "Att använda alla metoder i (deras) makt för att främja och sprida de brister och den ondskan som till slut kommer att knäcka vårt folks tålmod och tvinga det till allmänt uppror."

I våra dagar ger Carlos Marighellas minihandbok för stadguerilla ett åskådligt exempel på denna våldsprocess, vars syfte är att skapa en situation där regeringen inte har något annat alternativ än att skärpa förtrycket. Polisrazzior, husundersökningar, arresteringar av oskyldiga och misstänkta, avstängningar av gator, att göra livet i städerna outhärdligt." Marighella fortsatte med att efter dessa repressiva metoder "blir den allmänna uppfattningen den att regeringen är orädd, oförmögen att lösa problem och endast tillgriper fysisk likvidering av sina motståndare". Slutligen, när förtrycket skärps, "förvandlas den politiska situationen i landet till en militär situation i vilken militaristerna förefaller vara mer och mer ansvariga för våldet, samtidigt som besvärigheterna för befolkningen när katastrofala dimensioner". Under denna kritiska period rådde Marighella guerillan att "bli mer aggressiv och våldsriktad, att utan uppehåll tillgripa sabotage, terrorism, expropriationer, angrepp, kidnappningar och avrättningar, som skärper den katastrofala situation i vilken regeringen måste handla".

Denna nu välkända cykel åtföljs idag av

en kör av moralisk indignation från en självutnämnd samvetets röst, som beklagar alla regeringens och samhällets åtgärder att försvara sig mot guerillaväldet.

Centralamerika

"Krav på förändring", sa vår FN-kollega, med hänvisning på de belägrade länderna i Centralamerika, "har mötts med terror och våld av regeringsstyrkorna och grupper på den extrema högerkanten, understödda eller accepterade av staten".

Man frågar sig vilka krav på förändringar han avsåg? Menade han de som framfördes av de specialister på våld som förstörde 34 broar och 145 kraftledningsstolpar i El Salvador? Eller tänkte han på de företag som stängts på grund av guerillans verksamhet — något som gjort mer än 18.000 salvadoraner arbetslösa — eller tänkte han kanske på de 700 förstörda bussarna? Han kan inte ha tänkt på kidnappningen av två fotbollslag och 120 åskådare från en idrottsplats på landsbygden i El Salvador, för det rapporterades i pressen först idag.

Antagligen talade han inte alls om El Salvador, eftersom detta lands demokratiska val och omfattande jordreform, som genomförs samtidigt med yttre angrepp mot landet, måste ge anledning till beundran.

Dessutom är det antagligen klart för hela världen att krav på förändringar kan framföras genom Salvadors demokratiska institutioner av vemhelst som vill använda sig av samförstånd istället för av våld.

Kanske talade vår kollega om Guatemala — Salvadors granne som för så sent som för tre år sedan hade en hög tillväxttakt, en växande medelklass och goda ekonomiska utsikter — tills landet, det också, blev mål för guerillaväld. Detta våld genomfördes som brukligt av små guerillagrupper som fick råd, beväpning och annan hjälp från Kuba och länder i Sovjet-blocket, infiltrerat till Guatemala genom välkända vägar för att skapa våld, så förödelse, framtvunga allt svårare förtryck, fruktan, alienation och för att slutligen kunna gripa makten.

Väldet förekommer dagligen i Guatemala, där guerillan ställer sina krav på social rättvisa genom att spränga broar, döda poliser på landet, och domare, genom att angripa offentliga byggnader, bränna bensinstationer, telefon- och telegrafinstallationer, genom att minera vägar, skjuta butiksligare, kidnappa affärsmän, genom att terrorisera skolflickor, dräpa invånare i indianbyar som motsätter sig att betala "krigsskatt" och att engagera sig i det pågående totala kriget mot Guatemalas befolkning. Ingen förnuftig rättvis observatör skulle kunna ens föreställa sig att de metoder som Guatemalas guerilla använder sig av bara är en reaktion mot regeringens provokationer. Det är en brutal, hänsynslös kampanj, som genomförs av specialister på våld som är beslutna att gripa makten och sedan styra med våld.

Rätt till självförsvar

När min kollega talade om våld från regeringen och provokationer mot befolkningen avsåg han i själva verket kanske Polen, där regeringen använt sig av tungt beväpnade militära styrkor mot en obehärdnad befolkning, tryckt ned alla tendenser till fria sammankomster, förnekat alla friheter, använt statens makt mot Solidaritetens bara händer och rättframma mod.

Han kunde inte rimligen ha menat att ett samhälle inte har rätt till självförsvar mot beväpnade ligor i sin mitt: att Uruguay inte hade någon rätt till självförsvar mot Tupamaros; att Förbundsrepubliken Tyskland inte hade rätt att försvara sig mot Baader-Meinhof-ligan; att den italienska regeringen inte hade rätt att försvara sig själv mot Röda brigaderna; att den spanska regeringen inte hade rätt att försvara sig mot baskiska terrorister; eller att El Salvador inte har rätt att försvara sig mot den guerilla som bojkottar valen, som angriper landets kooperativer, mördar dess bönder; eller att Guatemalas folk, som länge lidit under hårda och korrumpade regeringar, nu passivt måste acceptera nya tyranner som, om man får döma av deras nicaraguanska vapenbröder, kommer att bli ännu hårdare i sitt förtryck.

Specialisterna på våld har riktigt förstått att terrorism och guerillakrig ställer extremt svåra problem för organiserade samhällen. De framtvingar en spiral av förtryck, kaos, mord. Även starka, utvecklade regeringar och folk, erfarna i både användning och avhållsamhet från användning av makt har svårt att kontrollera organiserad politisk brottslighet.

Men en uppfattning om mänskliga rättigheter som bortser från guerillans krig mot civilbefolkningen och inriktar sig enbart på regeringens repressalier är inte alls någon uppfattning om mänskliga rättigheter. Det är en politisk metod som eftersträvar seger för en viss form av sovjetisk-stödd "befrielse".

Moraliskt ansvar

Moraliskt seriösa personer kan inte hävda att terror som pådyvlas en civilbefolkning av revolutionära rörelser är befrielse, medan våld som begås av en regering som svar mot guerillan är förtryck.

Moraliskt seriösa personer kan inte hävda att nationella befrielseströrelser har rätt att använda våld mot civilpersoner, ekonomier, samhällen och regeringar och att dessa samhällen inte har någon rätt att försvara sig; att våld som utövas i revolutionens namn är legitimt och att våld som utövas av regeringar och samhällen för att försvara sig mot guerillan är illegitimt.

Den gubben går inte. Fakta är klara — våldets metod är tyranniets metod i inre angelägenheter och aggression i internatio-

(Forts på sid 21)

BOK-NYTT

Maktövertagandet

Boken maktövertagandet skrevs med tanke på tävlingen *Prix Littéraire Européen* och bokens franska översättning vann ett av de första priserna år 1953. Romanen blev en stor framgång redan då, men fick förnyad aktualitet då författaren Czeslaw Milosz blev Nobelpristagare i litteratur 1980. Under de senaste åren har boken fått förnyad aktualitet och kan mycket väl läsas som politisk roman.

Det var författarens beslut att gå i exil som blev upphovet till boken enligt Milosz själv. Bokens huvudperson — Piotr Kwinto — har fått många drag av författaren själv, åtminstone de omständigheter som omger honom.

Något helhetspanorama över de historiska händelserna görs inte i boken, utan denna är upplagd efter principen med sparsamma individuella skisser och biografier. Handlingen tilldrar sig straxt före det ryska maktövertagandet och det är atmosfären i Polen som skildras. Samhället är infekterat och egenskaper som självständighet och uppriktighet kan vara farliga att besitta när det oftast handlar om tvetydigheter och dubbel-tänkande.

Milosz såg klarsynt på ett tidigt stadium att det onda i totalitarismen låg i att det traditionella värdesystemet upphörde att gälla efter utsuddning. För att överleva måste då individen inte bara avsäga sig de tidigare värdena han sublimerat utan också uppfinna eller praktisera varjehandla försvarsmekanismer och rationaliseringar.

Czeslaw Milosz föddes 1911 i Litauen och studerade juridik i Wilno (Vilnius). Under kriget var han aktiv inom motståndsrörelsen. Han publicerade sitt första lyrikhäfte 1933 och det bar titeln "Dikten om den frusna tiden". Efter andra världskrigets slut gjorde Milosz en diplomatisk karriär, men 1951 begärde han politisk asyl i USA. Idag verkar han som professor i slaviska språk vid universitetet i Berkeley. Roger Söderqvist

Czeslaw Milosz: Maktövertagandet. Brombergs förlag, 289s.

Mot terrorism

Mycket har skrivits om de otaliga terrororganisationer som härjar i västvärlden, men knappast något alls om de män som bekämpar dessa grupper. Denna lucka har nu fyllts av författarparet Christopher Dobson och Ronald Payne, som i sin bok *Terror! The West Fights Back*, ingående berättar om

hur åtta västländers anti-terrorstyrkor arbetar. Ja, nästan för ingående, kan man tycka. I en intervju i BBC fick Christopher Dobson frågan om inte boken avslöjade lite väl mycket om utrustning och utbildning m m. Svaret blev att terrororganisationerna redan känner till det mesta, dessutom kan uppgifter om anti-terrorgruppernas styrka verka avskräckande på terroristerna. Efter att ha läst boken kan man inte annat än hålla med. Särskilt Storbritanniens SAS (Special Air

SAS — Special Air Services — genomgår hård träning. Här gillras en fiskfälla i en flod på Borneo. SAS-styrkorna skall kunna överleva utan ordnad försörjning med livsmedel.

Service) är så enormt vältränade och genomgrundligt utbildade, att vem som helst med förståndet något så när i behåll borde vara rädd att stå öga mot öga med dessa elitsoldater.

Och mycket riktigt berättas i boken om hur ett IRA-gäng som ockuperat en lägenhet i London och tagit ett äldre par som gisslan knappast kunde ge sig snabbt nog när de på radion fick höra att SAS fanns på plats.

Det var efter israelernas spektakulära raid mot Entebbeflygplatsen i Uganda, som de attackerade västländerna började sätta hårt mot hårt. Speciella anti-terrorstyrkor upprättades. Dessa fick snabbt ett sådant rykte,

att antalet terrordåd minskade markant. Alla tänkbara medel ställdes till deras förfogande: vapen, psykologer, datorer, transportmedel m m, m m. Västtysklands GSG 9 kan t ex förflyttas vart som helst inom landet inom två timmar.

Dock, de europeiska ländernas inställning har alltid varit, att trupper sätts in endast med stor motvilja. Men när man har att göra med våldsmän som vägrar göra några som helst eftergifter trots hängivna förhandlingsförsök från regeringens sida, kommer den stund när samtalen måste sluta, och trupper måste släppas in. Och här har anti-terrorstyrkorna visat sig tappra, hängivna och professionella. HGO

Christopher Dobson och Ronald Payne: Terror! The West Fights Back. MacMillan. ISBN 0 333 29418 1. £ 3,95.

Gösta Bohman

Kurs mot framtiden innehåller en serie idépolitiska tal från hösten 1979 till våren 1981, varvade med intervjuer gjorda av Svenska Dagbladets chefredaktör Ola Gummesson. Vi måste sträva mot ett friare samhälle, är innebörden av hans tal, ett samhälle där den enskilda människan har mer att säga till om. Vad Sverige behöver är en förstärkt och förbättrad marknadshushållning och ökad valfrihet, inte planekonomi eller fondsocialism.

Bohman citerar den finlandssvenske humanisten von Wright, när han kritiserar förhållningarna av kollektivet. Han talar om vidskepelse och gör gällande att kollektivets företrädare i kraft av denna vidskepelse får möjlighet att exploatera människorna för sina egna syften. Däri har han rätt — i dagens samhälle är inte politikerna till för medborgarna utan medborgarna är till för politikerna. Eller som Palme säger: "Verkligheten är vår värsta fiende". Politik har blivit ett självändamål för dem som utövar den. "Kunskap är makt", säger den fd ekonomiministern, men kunskap ger ingen makt åt den som inte är beredd att utnyttja och använda kunskapen. Kunskap är den primitiva rädsans motsats. Det finns ingenting som är så primitivt och så skrämmande som att vädja till människors fruktan för att förmå dem till ställningstaganden byggda på känslotänkande och inte på kunskap och förnuft, menar Bohman, och tänker på den märkliga energidebatten.

Bohman talar om en typ av människor, som säger att "visserligen har du rätt i sak, men jag tänker ändå på mitt vis". Ett slags religiöst fixerad trosvisshet, som är nästan omöjlig att rå på. Han syftar på Fälldin, men menar att man ändå måste respektera denna typ av människor. Han menar att han kan aldrig förmå Fälldin rätten att uttrycka den uppfattning han har, och det är heller inte mot Fälldin han vänder sig, utan mot

de grupper som fullständigt samvetslöst, utan att skaffa sig nödvändiga kunskaper, utnyttjar andra människors bristande kunskaper: konstnärer, dramatenföreställningens aktörer, trubadurer och andra.

Bohman är sannerligen storsint (till skillnad från de flesta politiker) som säger sig kunna respektera Fälldin, trots att denne gång på gång saboterat det borgerliga samarbetet! När man läst denna bok, känner man en stor besvikelse över att aldrig Gösta Bohman fick bli vår statsminister. Hade moderaterna visat sig lite tuffare och lite mindre försynta, så hade vi kanske sluppit att ha Fälldin som statsminister gång på gång. Och vi kanske hade sluppit att få Palme tillbaka.

Monica Wiegert

Gösta Bohman: *Kurs mot framtiden*. Norstedts. ISBN 91-1-813371-1.

Kontrollsamhället

Det finns knappast någon sida av vårt liv, från våra mest elementära behov till vårt förhållande till vår familj och våra vänner, från beskaffenheten av vårt arbete till begagnandet av vår fritid, över vilken den planerande myndigheten inte skulle utöva sin "medvetna kontroll".

Dessa varningsord är hämtade ur F A von Hayeks kända arbete om statsocialism *Vägen till trældom* och ligger farligt nära den svenska verkligheten idag.

Ulf Brunfelter visar i skriften *Välfärdsutveckling eller kontrollsamhälle* att den svenska välfärdsmodellens kris faktiskt råkar sammanfalla med en nästan oanad tillväxt av kontrollsamhällets politiska filosofi på för individen och samhället helt avgörande livsområden. Exempel ges i tre avsnitt som belyser hur inskränkningar görs när det gäller äganderätten till lönen, företaget och bostaden. En 70-procentig marginalskatt skall anses vara så normal att den förutses bli bestående i stora inkomstskikt också i en överskådlig framtid. Mot denna bakgrund ter sig frasen "det måste löna sig att arbeta" näst intill parodisk eller hånfull. En gångbar definition på slaveri är att tvingas att arbeta utan ersättning.

I avsnittet om äganderätten till företag diskuteras framförallt hotet mot den fria företagsamheten som kommer från löntagarfondsförslaget. När det gäller äganderätten till bostaden torde det vara få människor som känner till att det finns arbetar två statliga utredningar — underhållsfondsutredningen och stadsförnyelseutredningen — vars förslag i praktiken kommer att urholka de ägarformer som vi nu har dvs bostadsrätt och äganderätten till småhus.

Dessa tre avsnitt ger enkla och konkreta exempel på faran med kontrollsamhällets

växande makt. Framställningen ger på vissa ställen ett ytligt intryck, men det ligger i sakens natur att man inte i denna korta skrift (27 s) kan gå på djupet. Skriften väcker emellertid många intressanta och oroväckande frågeställningar och är väl värd att läsas.

Dennis Brinkeback

Ulf Brunfelter: *Välfärdsutveckling eller kontrollsamhälle?* Karima förlag, 27s.

Valladares

Svenska Penn-klubben ordnade en solidaritetskväll i Berwaldhallen den 2 oktober 1980. Fängslade författares dag. Britt Arenander bidrog med att översätta en lång dikt av den kubanske politiske fången Armando Valladares, *Bonatio-fängelset: Berättelsen om en massaker*. Valladares dikt beskriver en massaker på politiska fångar som ägde rum i Bonatio-fängelset på Kuba 1975.

Diktens sista vers lyder:

Vi är på Kuba året för det kommunistiska Partiets första kongress och massorganisationerna förbereder sig inför den stora händelsen
Garnisonen för Bonatio-fängelset
Centrum för utrotning och Biologiska experiment
kommer att lägga fram en storslagen rapport för att hälsa kongressen.
De har förstås ännu inte nått sitt mål
det finns fortfarande politiska fångar dörborta och de är nästan vid liv...
och himlen förblir lika blå och likgiltig.

Britt Arenander skulle enligt programmet läsa Valladares dikt på PENS solidaritetskväll. Detta ledde emellertid till en våldsamt debatt som kom att föras på DN:s och Expressens kultursidor. Kommunister och artisterna Lena Granhagen och Jan Hammarlund hotade med att hoppa av från solidaritetskvällen om Valladares dikt inte ströks från programmet. Granhagen/Hammarlund menade att dikten inte var tillförlitlig och att Armando Valladares var en suspekt figur. Britt Arenander lyckades trots allt få dikten läst vid Pens solidaritetskväll.

Arenanders bok handlar till stor del om svårigheterna att få fram information om den så kallade Bonatio-massakern men även om situationen i övrigt på Kuba när det gäller kränkningar av de mänskliga fri- och rättigheterna. Att sådana kommunismens hantlangare som Lena Granhagen och Jan Hammarlund gör allt för att hindra information om det kommunistiska förtrycket är bara väntat. Vad som emellertid är mer oroande är den kritik som riktas mot Amnesty International och dess ordförande Thomas Hammarberg. Hammarberg och Amnesty tycks ha gjort ytterst lamma försök att ta reda på vad som hände vid Bonatio-massakern. Hammarberg har företagit en inspektions-

resa till Kuba och verkar ha gått på den vanliga kommunistiska taktiken att visa upp mönsterfångar och mönsterfångelser.

Boken ger en bra bild av svårigheterna att få fram vederhäftig information om Kuba och det rådande förtrycket där. Vad man saknar i en bok med titeln *Fallet Valladares* är lite mer information om den politiske fången Valladares. Vem är Valladares? Varför fängslades han? Vad påstås han ha gjort? Sådant bakgrundsmaterial skulle ha ökat bokens läsvärde.

Vi har på senare tid fått reda på att Olof Palme överväger att inbjuda diktaren Fidel Castro till Sverige. Palme besökte Kuba 1975. Palme accepterar Castros diktatur genom dessa "vänskapsbesök". Han borde istället ha ställt sig på de demokratiska socialisternas sida. Dessa sitter i Castros fångelser.

Dennis Brinkeback

Britt Arenander: *Fallet Valladares*.

Armando Valladares har numera släppts och befinner sig i USA.

VIDEO

Fallet Ipress

En film som hösten 1982 släpptes på video är *Fallet Ipress*, eller *The Ipress File*, som är dess engelska originaltitel. Filmen sändes i svensk TV 1974.

Trots att filmen är producerad av Harry Saltzman — James Bond-producent — innehåller den inga av de vilt tekniska äventyr som präglat de senaste Bond-filmerna.

Filmen handlar om en engelsk agent, briljant spelad av Michael Caine, som agerar lockbete för att avslöja en kommunistisk organisation som genom en djävulsk hjärntvätt tvingar engelska vetenskapsmän att sluta sitt arbete eller hoppa av till öst, vilket orsakar en "brain drain" eller "intelligensförlust" i Storbritannien.

En ytterst sevärd film för de som insett att underrättelseverksamhetens värld sällan producerat Bondfilmernas superhjältar, utan oftast gråklädda antihjältar. HGO

Frederic Bastiat - en av marknadsekonomin stora tänkare

Frederic Bastiat, fransk frihandelsförkämpe, ekonomisk essäist och politiker, är en person som har kommit att inta en central roll bland frihetens förespråkare genom tiderna. På ett alldeles speciellt sätt framstår denne fransmans tankar och idéer som aktuella idag, mer än 130 år efter det att de först publicerades. Bastiat var en av de få som på sin tid klargjorde vilka konsekvenser det skulle få att öka statens makt. Men inte bara det, han formulerade en allmängiltig politisk filosofi, som var liberal till sin inriktning och som obestriddligen har utövat stort inflytande på liberaler efter honom.

Bastiat var samtidigt en man med principer. Hans tankar byggde hela tiden på principen om människans rätt till liv, frihet och egendom. Som politisk ekonom var han kanske inte originell, i den meningen att han bidrog med nya banbrytande teorier inom nationalekonomin. Hans ekonomiska teorier byggde i huvudsak på hans två läromästare Adam Smith och Jean Baptiste Say. Bastiats genialitet bestod snarare i att han formulerade sina idéer på ett sätt som för eftervärlden har gjort hans artiklar till polemiska mästerverk utan jämförelse.

Även om Bastiats nationalekonomi egentligen inte var unik, så var hans politiska filosofi det. Bastiat inriktade sig särskilt på att definiera vad staten är och pekade på dess rättmätiga ansvarsområden. Hans definition av staten är typisk för hans tänkande: "Staten är den stora fiktion varigenom alla försöker att leva på alla andras bekostnad" (1848). Med denna definition framhävde Bastiat vad staten i verkligheten var på hans tid (och än idag), en apparat som gör det möjligt att med politisk makt tillskansas sig privilegier på bekostnad av andra, med hjälp av tullskydd, subventioner, statsgaranterade monopol osv. En statsmakt med sådana

Frederic Bastiat levde för över 100 år sedan, men hans tankar om marknadsekonomin är gångbara än idag.

fullmakter framstod för Bastiat som en vederstygglighet som varken kan försvaras moraliskt eller med utgångspunkt från nyttoresonemang.

Lagarna

Vad borde då statens uppgift vara och varför? Det ger han ett briljant lysande svar på i sin pamflett "Lagen" 1850. Från ett naturrättsresonemang utvecklade han sitt svar enligt följande:

— "Alla har en av naturen given rätt — från Gud — att försvara sitt liv, sin frihet och sin egendom. Detta utgör livets tre grundvalar . . . Om varje människa har rätt att försvara — även med våld — sitt liv, sin egendom, sin frihet, så innebär det att en grupp människor har rätt att organisera och stödja en institution för att skydda denna rätt. Således är principen om kollektiv rätt — både dess existensberättigande och dess legitimitet — baserad på individuella rättigheter . . . Eftersom ingen individ som handlar själv har någon som helst rätt att kränka andras rättigheter följer därför ganska logiskt att samma princip också gäller den gemensamma institution som inte är något annat än en organisation som består av flera individer?"

Med andra ord säger Bastiat att staten inte kan lägga sig till med andra uppgifter än de som härrör från människans individuella rättigheter. Alla uppgifter utöver att skydda liv, frihet och egendom innebär att lagen istället för att vara en garanti för rättvisa och fred övergår till att bli en brottslig institution — lagen blir förvriden (Bastiats eget begrepp).

Bastiat fortsätter: "Vid enstaka tillfällen ställer lagen hela apparaten av domare, poliser, fängelser och soldater till tjuvarnas disposition, och behandlar offret — när det försvarar sig — som kriminell. Kort sagt, stöld är lovlig. . . Men hur kan vi identifiera denna lagliga plundring? Ganska enkelt: Undersök om lagen tar från enskilda det de inte äger och ger det till andra som inte äger det. Undersök om lagen gynnar en medborgare på en annans bekostnad, genom att göra något som medborgaren inte själv kan göra utan att begå ett brott".

Bastiat tvekar inte om vad som bör göras med en sådan lag: "Avskaffa den lagen omedelbart, för den är inte bara ond i sig själv, utan också en källa till ytterligare ondska, för den inbjuder till vedergällning. Om en sådan lag, som kanske utgör ett enstaka undantag, inte avskaffas omedelbart, kommer den att sprida sig, att multipliceras och utvecklas till ett system." Bastiat kallar detta system för "socialism", eller som han själv uttrycker det: "Socialism är laglig utplundring".

Frihandel

Den Frederic Bastiat man möter i historieböckerna är Bastiat som förkämpe för frihandel. Det är ingen tillfällighet. Bastiat använde mycket tid och energi för att främja frihandels sak i Frankrike, som traditionellt alltid varit ett land präglad av extrem protektionism. Det var dessutom genom frihandelsdiskussionen som Bastiat klart fick uttrycka sin allmänna frihetsfilosofi. Under Bastiats mest produktiva år, 1844-1850, var det frihandelsfrågan som dominerade i hans skrifter och artiklar. Oupphörligt gick Bastiat till angrepp mot prohibitiva tullsatter, subventioner och alla former av diskriminerande ingrepp i den fria marknaden. Han startade dessutom en egen tidskrift, *Le Libre Echange*, just för att främja frihandelssaken.

Han var också flitig medarbetare i den ekonomiska tidskriften *Journal des Economistes*. Dean Russel hävdar med rätta i sin biografi om Bastiat att Bastiat var den som mer än någon annan bidrog till att sprida ekonomernas försvar för frihandeln till den stora publiken i sitt eget land, och den övriga kontinenten.

När man läser Bastiats skriftsamling *Economic Sophisms* får man en god bild över varför hans argumentation var så effektiv. Hans skrifter är präglade av ett vardagligt språk som alla intelligenta lekmän kan förstå. Ofta presenteras argumenten i form av dialoger och satirer, något som gör att det också är underhållande att läsa Bastiat.

Ljusproducenternas krav

Essän "Ljusproducenternas krav" är i det avseendet en av de allra bästa. Protektionisterna hade alltid använt sig av argumentet att om Frankrike tillät fri import av "lägprisvaror" från utlandet, så skulle det medföra nedläggning av franska företag. Detta skulle fortplanta sig genom ekonomin och skapa allmän stagnation och arbetslöshet. Genom att använda sig av protektionismens egen logik formulerade så Bastiat ett krav på ljusfabrikanternas vägnar. Kravet gick ut på att regeringen måste skydda ljusproducenterna från en högst "orättfärdig konkurrent" på marknaden för att ge människan ljus. Det var omöjligt att konkurrera med en konkurrent som kunde utbjuda sitt ljus till priset noll. Konkurrenten var ingen mindre än solen. Därför löd kravet att deputeradekammaren borde anta en lag som påbjöd att alla öppningar genom vilka solljuset kunde slippa in i hus och byggnader skulle stängas, det skulle gälla fönster, dörrar, taköppningar och liknande. Detta, menade ljusproducenterna, skulle leda till en stark stimulans av franskt näringsliv och särskilt de näringar som direkt eller indirekt bidrog till att producera talgjuss.

Detta är Bastiat som bäst. Genom att använda motståndarnas argument på området där de själva inte vågar göra det, av rädsla för att bli löjliggjorda, blir motståndarnas argument reducerade till en absurditet.

Konsumenterna tjänar

Bastiat lade också fram mer teoretiska och grundläggande argument mot protektionismen och för frihandel. Han förtjänar all ära för att på ett övertygande sätt ha förklarat varför protektionistiska åtgärder varken kan öka sysselsättningen eller produktionen i ett samhälle, utan tvärtom minskar människornas materiella levnadsstandard. Ett viktigt drag i Bastiats tänkande var att det inte räckte att ta hänsyn till de synliga effekterna av en politisk åtgärd. Också de osynliga effekterna måste beaktas.

Den omedelbart synliga effekten av att införa tullar på en vara är att priserna stiger

för konsumenterna, medan kanske ett företag i landet överlever som följd av att utländska tillverkare inte får tillgång till den inhemska marknaden på samma sätt som landets egna tillverkare. Vad som emellertid inte syns vid första ögonkastet, eftersom det kräver abstrakt tänkande, är att konsumenterna får mindre över till andra varor än vad som annars vore fallet, och därmed reduceras sysselsättningen i andra företag i minst lika hög grad som sysselsättningen "säkras" i de skyddade företagen. Och till vilket pris? Samhällets samlade produktion minskar p g r a att man inte inriktar sig på att tillverka det som kan tillverkas relativt sett mest effektivt i det egna landet, samtidigt som man berövar konsumenten valfrihet på marknaden, vilket innefattar rätten till att förbruka varor till lägre priser.

Denna poäng är obestriddligen ett av Bastiats viktigaste bidrag till förstälsten för ekonomin, även om hans tankar som nämnts knappast kan anses vara banbrytande.

Bastiat idag

Bastiats idéer är obestriddligen också relevanta idag, 130 år efter det att de formulerades första gången. Varför? För det första står vi idag inför i stor utsträckning samma problem som Bastiat stod inför i Frankrike i mitten av förra århundradet. Protektionism, interventionism och undertryckande av individens rättigheter finns också hos oss, och tyvärr blir dessa problem allt större. Dessutom kan man spåra paralleller mellan vår tids välfärdspolitik och den merkantilistiska privilegiepolitiken på Bastiats tid. Det analysinstrument som Bastiat använde för merkantilismen och protektionismen är således bra ägnat att kasta ljus över det samhälle vi lever i idag. I en sådan situation behöver vi i högsta grad den inspiration och den visdom som Frederic Bastiats tankar kan ge oss.

Sist men inte minst, var Bastiat en förespråkare för grundläggande moraliska principer, som är oundgängliga för ett effektivt försvar av det fria samhället. I en till synes principiös värld verkar Bastiats principiella försvar för människans individuella rättigheter som en påminnelse om hur viktigt det är att man i kampen för frihet står upp med konsistenta, klara och genomtänkta argument.

Lars Peder Nordbakken

(Artikeln är tidigare publicerad i norska *Fremskrittspartiets tidning "Fremskritt"*)

(Forts från sid 17)

nella förbindelser. Moderna tyranner använder våld mot sitt eget folk och våld mot sina grannar.

I vår tid styr de rörelser som söker total makt genom terrorvåld, den fortsatta spridningen av våld till alla folk och regeringar som är beslutna att främja mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Ett seriöst angreppssätt skulle ta hänsyn till alla brott mot friheten, lagen och tryggheten, som begåtts av organiserade politiska grupper. En seriös syn på frågan om mänskliga rättigheter skulle ta hänsyn till användningen av dödliga toxiner och gaser mot Hmong-folket, till de tiotusentals vietnameser som sitter fängslade under brutala förhållanden i arbetsläger långt hemifrån; till den fortsatte mänskliga strömmen av flyktingar från Sydosasiens kommunistländer till Kinesiska sjön. En seriös syn skulle ta hänsyn till åtgärderna och förbudet mot Solidaritet, det fortsatta fängslandet av flertalet ledare för organisationen; till nekandet av församlingsfrihet, frihet till kollektivavtal, yttrandefrihet i hela Östeuropa. Den skulle ta hänsyn till Sovjetunionens fortgående massiva och uppenbara brott mot det afghanska folkets rättigheter och grundläggande friheter, till angreppen mot Helsingforsgruppen, till den brutala fängslingen av Anatolij Sjtjaranskij, till missbruket av psykiatrisk vård, vägrandet av rätt till utvandring, till förtrycket mot Andrej Sacharov.

Synen på mänskliga rättigheter

En seriös syn på mänskliga rättigheter skulle också innebära att man tog hänsyn till de mer än 30.000 ugandier som flytt över gränsen till Rwanda, och till förtrycket i andra afrikanska stater där friheten förvägras medborgarna och där ingen rättsssäkerhet finns. Den skulle ta hänsyn till apartheid i Sydafrika.

En seriös syn på mänskliga rättigheter skulle ta hänsyn till den vitt spridda förnekelsen av legala och sociala rättigheter för kvinnor och "orörbara". Och, i samband med alla dessa problem, skulle en seriös syn på de mänskliga rättigheterna otvivelaktigt också ta hänsyn till brott mot de mänskliga rättigheterna utövade av vissa grupper och regeringar i vissa latinamerikanska republiker. Den skulle ta hänsyn till Chiles flyktingar, Argentinas desaparecidos, till såväl högersom vänstervåld i Guatemala och El Salvador, liksom till den hårda behandlingen av Nicaraguas Miskito-, Suma- och Rama-indianer, liksom landets förtryck av pressfriheten, ta hänsyn till det stora antalet politiska fångar på Kuba — en del av dem får straffen godtyckligt förlängda i klar strid mot Kubas egna lagar och civiliserat uppträdande.

Föreanta Staternas folk och regering tror på samförståndets metod, och vi beklagar alla, jag upprepar alla, tillgripanden av våld

(Forts på sid 23)

Moskvas undergrävande verksamhet

Sedan 1922 har Sovjet planerat arbetat med undergrävande verksamhet i utlandet. Allt fler sovjetiska medborgare har under senare år flyttat till Sverige, med Moskvas godkännande. Denna grupp utgör grunden i en spirande affärsverksamhet som innefattar en livsmedelsbutik, en restaurang, en bokhandel osv. Alla företag som fungerar som en bricka för att främja Sovjets intressen i Sverige. Jüri Lina ger en bakgrund.

1922 grundades i Moskva på Lenins enträgen rekommendationer den *Internationella Hjälporganisationen för Revolutionärer* som på ryska förkortades MOPR. Organisationen förste chef och en av dess grundare var den polskfödde Julian Baltazar Marchlewski. Från 1923 var han ordförande i MOPR:s centralkommitté. Redan tidigare hade han grundat ett kommunistiskt universitet för minoritetsfolken i Väst. Han var dess rektor 1922. Under åren 1920-22 arbetade han hos Komintern, i sovjetisk diplomat- och underrättelsetjänst. MOPR:s ledande kärna bestod av fanatiska tjeckister. Marchlewski dog den 25 mars 1925. Det är okänt vem som övertog ledningen.

I början verkade organisationen helt öppet. Dess officiella syfte var att hjälpa dem som kämpade mot krigsfaran samt kommunister som fallit offer för politisk terror. I verkligheten koordinerade MOPR framförallt den internationella undergrävande verksamheten och förberedde samt stödde störtandet av västerländska regeringar. Som bulvaner användes kommunistiska medlöpare i de lokala kommunistpartierna och sådana som Lenin själv kallade för "nyttiga idioter". Just de sistnämnda satsade Lenin själv på i huvudsak.

Kupplaner

En av MOPR:s första uppgifter var att förbereda en kommunistisk statskupp i det självständiga Estland. Den skulle äga rum den 1 december 1924. Terroristgrupper som tagit sig in i landet illegalt från Sovjet skulle inta strategiska positioner i Tallinn och Tartu varefter "folket" skulle uppviglas att medverka till att störta den demokratiska regeringen. Men folket stödde sin regering, och myndigheterna kunde snabbt oskadliggöra terroristerna. De hann inte ens "kalla på broderlig hjälp" från Röda armén som stod stridsberedd vid gränsen.

MOPR:s chef i Estland var länge Pector Pedrae och andra representanter var Johannes Lauristin och Hendrik Allik. Den senare spelade en viktig roll när den kommunistiska statskuppen genomfördes 1940 då Estland

var ockuperat av Röda armén. Alla tre ovannämnda personer tillhörde estniska kommunistpartiets illegala byrå.

MOPR svälde kontinuerligt. 1932 hade organisationen officiellt 70 sektioner och 14 miljoner medlemmar, av vilka 4,3 verkade i Väst. Det sovjetiska hotet var alltså stort redan då. MOPR låg bakom propagandakampanjerna för att befria terroristerna G. Dimitrov och E. Thälmann. Detta erkänns nu av sovjetiska källor (Sovjet-Estlands Encyklopedi). En liknande försvarsföreställning anordnades för spionparet Rosenberg i USA. De sovjetiska encyklopedierna har i efterhand erklärt att det var MOPR som organiserade den internationella aktionen för att erövra Spanien, vilken ledde till spanska inbördeskriget. Stalin hade redan fastställt placeringen för sovjetiska baser i Spanien, men det blev istället Franco som vann och grundade sin personliga maktställning.

Allt slags undergrävande verksamhet och maktövertaganden leddes av MOPR:s exekutivkommitté som till år 1937 fanns i Moskva. Dess senare hemort är okänd.

För MOPR arbetade den estniska kommunisten Karl Säre på 1930-talet i Kina, Danmark och Sverige. I juni 1940 gjorde Stalin honom till förstesekreterare för centralkommittén i Estlands kommunistiska parti. Under perioden i Skandinavien fick han alla order från Komintern och MOPR:s exekutivkommitté. 1941 fängslades han av tyskarna och han berättade allt. 1947 bodde han i Panama. Sedan dess finns inga uppgifter om honom.

År 1947 lät Stalin omorganisera MOPR till en ny internationell organisation med namnet *Röda hjälpen*. Dess skandinaviska huvudkontor finns i Stockholm. Det är en mäktig internationell gruppering som har läget under kontroll bl a i FN. Röda Hjälpens verksamhet koordineras av de främsta specialisterna från KGB och GRU, t ex KGB-generallöjtnant Michail Millstein (samlar data om USA:s robotar) och GRU-generalen Georgi Arbatov, som båda tillhör Palme-kommissionen.

Detta avslöjade militärexperten Igor

Glagolev som arbetade tillsammans med Millstein och Arbatov på kommunistpartiets centralkommitté, men sedan hoppade av till väst.

Röda Hjälpens lag bakom de s k kommunistiska världslidsungsfestivalerna som först hölls i öststaterna, men som vid två tillfällen anordnades i Väst — i Wien 1959 och i Helsingfors 1961. Där värvades aningslösa "nyttiga idioter" som senare under i Moskva utbildade lokala ungtkommunisters ledning startade rörelser som FLN, FNL, Vietnamrörelsen, samt olika "fredsrörelser", student-revolter, kärhusockupationer m m. Efter 1956 värvades i Kairo Abdul Rauf Arafat al-Kawa al-Husseini (född 1929). Senare kallades Yassir Arafat till Prag och han började som agent för KGB och Röda Hjälpens.

Aktivitet i Väst

Särskilt framgångsrik har Röda Hjälpens varit i Sverige, där man lanserat idén om kärnvapenfria zoner och stött tanken på löntagarfonder. Faran är desto större eftersom folk i allmänhet inte ens anar hur effektivt Sovjet har blandat sig i Sveriges inre angelägenheter. Också kampanjen för stöd åt den utvisade "forskaren" Owen Wilkes drogs igång och finansierades av Röda Hjälpens, som på senare tid även verkar genom bulvanorganisationen *Fosterlandet* (som bl a koordinerar verksamhet vid alla sovjetiska klubbar i Sverige).

I Sverige äger Röda Hjälpens genom bulvaner klubbar, företag, en souveniraffär, restauranger, ett parfymeri, en beklädnadsaffär, en bokhandel, andra affärer, en tennisanläggning osv. Man planerar att starta ett solarium och en kulturklubb.

I Finland äger Röda Hjälpens en mängd företag, några finsk-sovjetiska blandföretag, men också utåt sett rent finska företag, som dock kontrolleras av "anställda" sovjet-medborgare. I Finland finns därtill en special-service som hos bokhandlarna köper upp i USA utgivna sovjetfientliga tidskrifter och böcker.

Ett stort antal sovjetiska professionella brottslingar har sänts till Väst där de har organiserat stora stöldlikor. I Stockholm

stjåls stora mängder varor från de stora varuhusens lager. Ligamedlemmar har tillträdde dit i sin egenskap av "transportarbetare". Senare säljs varorna svart till halva priset. Stöldgods har förekommit på en av de ovan nämnda klubbarna samt i vissa kaféer.

Röda Hjälpens förfalskar också tryckta alster. Estniska organisationer har t ex tryckt en turistbroschyr som man lämnat på en resebyrå. Senare fann man att broschyren försvunnit och ersatts av en annan med exakt likadant utseende, men med nytt och prosovetjiskt innehåll.

Röda Hjälpens haft framgångar vid studentoroligheterna i Frankrike 1968. Sommaren 1981 lyckades man uppvigla ungdomar i England, mot vilket den brittiska regeringen protesterat hos Sovjetunionens ambassad. Röda Hjälpens har också varit framgångsrik i Västtyskland. Organisationen arbetar också med narkotikahandel som ger väldiga inkomster och samtidigt undergräver hälsan och moralen i Väst. I Sverige avslöjades t ex kontakterna mellan "skomakarligan" och armeniska marxistiska terrorister.

Röda Hjälpens stöder vänsterterrorister som Röda brigaderna, Röda arméfractionen (Bauder Meinhof-ligan), japanska Röda armén direkt och andra som PLO, IRA etc genom bulvaner. IRA har fått vapen exempelvis från Tjeckoslovakien. Det var Röda Hjälpens som stod bakom upprorsförsöket i Portugal våren 1982. Svensk TV teg om

händelserna. Under Libanon-krisen uppviglades vänsterjournalister till antiisraeliska kampanjer varvid man ensidigt förhärligade PLO.

Det har också framkommit att det var Moskva som planerade attentatet mot påven Johannes Paulus II i Rom. Den turkiske terroristen Ali Agca fick utbildning, pengar, vapen och falska dokument av Röda Hjälpens i Bulgarien (Det Bästa, september 1982).

Vid utarbetandet och finansierandet av sådana operationer har organisationen nära samarbete med KGB, varvid de inblandade ofta inte vet något om Röda Hjälpens verkliga planer.

KGB-majoren Vladimir Kuzitjkin som

nyligen begärde politisk asyl i England avslöjade att chef för KGB:s terroristskola i Sovjet är en överste Bajarenov. Denne deltog bl a med en specialgrupp från KGB utklädd i afghansk uniform i erövrandet av president Amins palats i Kabul och mordet på Amin (Time Magazine nr 47 1982).

Verksamheten kräver mycket västvaluta, som Sovjet har ont om. Därför smugglas med hjälp av oivriga medhjälpare diamanter, konstföremål och andra dyrbarheter som lätt kan förvandlas till pengar, från Sovjet till Väst.

Till USA har Röda Hjälpens redan sänt mängder av kriminella element och agenter med uppgift att under olympiaden i Los Angeles 1984 starta rasoroligheter. Detta

har avslöjats i amerikansk press av agenter som redan åkt fast.

Röda Hjälpens är en mycket effektivare organisation än MOPR någonsin var. Om Väst använde sig av liknande metoder skulle Sovjetunionen såsom internationell bas för terrorism och undergrävande verksamhet för länge sedan ha upphört att existera.

Jüri Lina
Se också artikeln om Sovjet i Sverige, som börjar på sidan 3 i detta nummer av Contra.

I den här Stockholms-fastigheten finns en sovjetisk klubb inrymd. Stockholms stads invandrarnämnd betalar 3.000 kronor i månaden i hyresbidrag!

(Forts från sid 21)

i inre och yttre angälligheter. Vi vädjar, t o m kräver, att samhällen under angrepp skall tillämpa frihetens regler och lagar även i sitt eget försvar.

Förenade Staterna är villigt och redo att förena sig med andra länder för att på allvar ta upp dessa allvarliga problem. Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter bör vara vårt mål och rättesnöre, snarare än ett politiskt vapen som används selektivt av de starka mot de svaga, de organiserade mot de oorganiserade. Vi vill inte bli delaktiga i ytterligare förvrängningar och snedvridna användningar av dessa värden. Vi kommer inte att ge våra röster för att stärka dem som söker vinna politiska mål med våldets metod.

Vi kommer att förena oss med våra kollegor i varje seriös, rimlig och rättvis ansträngning att skydda och främja mänskliga rättigheter. Vi är redo när ni är det.

Tillrättalägganden

Tyvärr har ett antal småfel smugit sig in i de senaste numren av Contra. Därför några tillrättalägganden.

I Contra nr 6 1982 saknas en underrubrik. Därigenom har det blivit så olyckligt att texten om flygbasen vid Tartu omedelbart övergår i text om flygbasen vid Pölsamaa. Det är fråga om två skilda baser, vilket inte framgår tydligt av texten. Dessutom anges basen vid Pölsamaa ligga på högra sidan av vägen vid resa från Tallinn. Detta är fel, den ligger på vänstra sidan.

I Contra nr 1 uppges i artikeln om oppositionen i Estland att Sergej Soldatov skulle befinna sig i läger i Mordvinien. Han var redan då artikeln publicerades släppt och befinner sig nu i Västtyskland.

I Contra nr 1 1983 tappades namnet Kurilerna bort när artikeln omtalade de av Sovjet

ockuperade japanska öarna.

Vi lovar skärpning i korrekturläsningen för att minska antalet misstag.

Sveriges Världsfederalister har (genom en mångårig Contra-prenumerant) låtit meddela att man inte arbetar för isolerad svensk nedrustning, något som artikeln om fredsörelserna i Contra nr 1 1983 kunde ge intryck av. Världsfederalisterna arbetar för "en balanserad allmän och fullständig nedrustning" på ett sätt som "tillgodoser staternas legitima säkerhetsintressen".

Tekniskt fel

Delar av detta nummer av Contra har tyvärr fått felaktiga radmellanrum. Detta beror på ett tekniskt fel på vår fotosättningsanläggning. Vi hoppas att vi skall kunna undvika ett uppreparande.

BESTÄLL CONTRAS ARTIKLAR HÄR!

Extrapris på klisteretiketter:
(Gäller t o m 15 april)
... etikettark, 5st 20:-

Prislistan gäller fr o m 1983-02-08. Reservation för prisändringar som träder i kraft när ny prislista utkommer. Priserna inkluderar 23,46% mervärdeskatt.

Contra

... Contra, äldre nr, per styck 5:-
... Contra, prenumeration 39:-

Affischer

... Solzjenitsyn/Sacharov 24:-
... Churchill 24:-
... Sovjet ut ur Östeuropa 9:-
... Contra-affischen gratis

LP-skivor

... Så'nt som får mig att ilska till 46:-
... En sång om friheten 46:-

T-shirts

... "Sverige fritt från socialism" 44:-
... Sverige-Amerika-tröjan 44:-
... Frihet för Östeuropa 34:-
... Contra-tröjan 34:-
Storlekar: 140cl, 150cl, 160cl, XS, S, M, L, XL, XXL och XXXL.

Klisteretiketter

... Sverige fritt från socialism, 7st 3:-
... Med USA för frihet, 10 st 3:-
... Prag 1968 2:-
... etikettark, 24 märken, 8 motiv 5:-

Rockslagsmärken

... Nej till kommunism 4:-
... Sverige-Amerika-märket 4:-
... Svenska flaggan 4:-
... Stoppa vänsterextremismen 4:-
... Löntagarfonder. Helknäppt. 4:-

Vykort

... Nancy & Ronald Reagan, 5st 10:-

Bildekalor

... "Sverige fritt från socialism" 10:-
... Stärk försvaret NU! 10:-
... Mot löntagarfonder 12:-

Nyckelring

... Svenska flaggan 7:-

Böcker

... Andersson: Rättsstat i uppl 40:-
... Anger: Raoul Wallenberg 72:-
... Barron/Paul: Kambodja 29:-
... Beckmann: Kärnkraft 33:-
... Burke: Reflektioner om... 71:-
... Carlsson: Jag var fånge i Sovjet 38:-
... Edwards: Ronald Reagan 71:-
... Gerholm: Varför kärnkraft 15:-
... Hegeland: Vad tjänar du mest på? 18:-
... Holmberg m fl: Östeuropa 40:-
... Husbondens röst 40:-
... Huyn: Uppmarschen 58:-
... Häggman: Terrorismen 47:-
... Häggm/Skard: Kommunismen 41:-
... Johnsson: Dessa förföljda 45:-
... Har freden en chans? 59:-
... Janouch: Siste mohikanen 69:-
... Kortjnoj: Antischack 59:-
... Kung: Sådan är socialismen 29:-
... Lepage: Imorgon kapitalism 19:-
... Leys: Kinesiska skuggbilder 50:-
... Nilsson: Skattesmållen 60:-
... Nixon: Det verkliga kriget 60:-
... med Nixons namnteckning, tillägg 31:-
... Sanden: Eva — agent för KGB 46:-
... Solzjenitsyn: Västerlandets misstag 40:-

... Strauß: Uppror i öst 20:-
... Tyranniets triumf 3:-
... Walker: Kina 5:-
... Wiegert: Dagis — Nej tack 39:-
... Vittnen från Gulag 25:-

Genom medlemskap i Bokklubben Frihetsforum kan flertalet böcker fås till reducerade priser. Skriv så sänder vi fullständig information.

Beställ så här:

1) *Postgiro*. Sätt in beloppet på postgiro-konto 85 95 89-4 (i Finland 1125 82-9, i Norge 1 99 82 77 och i Danmark 1 69 06 98). Eller svenskt bankgiro 261-2638. Ange på talongen önskade artiklar. *Porto tillkommer med 5:- per beställning.*

2) *Check*. Skicka in beställningssedel tillsammans med check ställd på Stiftelsen Contra. *Porto tillkommer med 5:- per beställning.*

3) *Postförskott*. Skicka in beställningssedeln till Contra. Vi sänder varorna per postförskott. *Porto tillkommer med 12:- per beställning.*

Beställningar över 150:- levereras utan portotillägg. Angivna priser gäller även i norska kronor. Vid omräkning till finska mark dra av 20% och till danska kronor lägg på 25%.

Betalningssätt:

Postgiro Check/kontanter
 Postförskott

Anges ej betalningssätt skickas beställningen automatiskt som postförskott.

Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm.

.....
Namn

.....
Adress

.....
Ortsadress

CONTRA 3 1983...

I kommande nummer av Contra kommer bl a en artikel av Pjotr Grigorenko om den nye sovjetledaren Jurij Andropovs bakgrund. Professor William Dunkelberger ger en koncentrerad och värtalig översikt över marknadsekonomin grunder och förtjänster. Vi kommer också att presentera Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, ett okänt aktstycke som kan åberopas lika effektivt som svensk lag inför domstol.

Vi har också en intervju med Alf Enerström, mannen bakom den uppmärksammade annonskampanjen "Alf & Gio".

Militära frågor kommer att uppmärksammas dels i form av en artikel om kemiska stridsmedel, dels i form av en artikel om moderna precisionsvapen.

...I APRIL